

Lamentáció

Az alkalom tagadhatatlanul csábító: a nagy állama akulások tízéves évfordulója köztöben összeállítani a történelem »bilanc«-át, vagy legalább megvonlázni a papírost, hogy a következő évek, évtizedek, talán évszázadok tapasztalatai egymás alá röhassák le az emberi légy vezetőségének és nyereségének adatait. Az alkalom csábító, mert minden évforduló kontemplációra készíti s cindítja a gondolkodás motorjait, — ám szabad-e összefoglalni cseményeket, melyek csak a naptárszámításban jelentkeznek a mult részeül, de amelyekben benne élünk, ha már megtörténtek s melyeket ma épügy célul tekintünk, ha még nem mentek végbe, mint azokban az ébredező, feltisztuló értelmű esztendőkből, melyek a hajnal pirját festették már a tíz évvel ezelőtt végigdübörgő események egére.

Mi volt ezekben az eseményekben a történelem elvégzése, a nagy predesztináció s mi volt emberi rögtönzés, mi volt kikerülhetetlen végzet és mi mulott emberek cselekvésén, mulasztásán, tisztánlátásán és sötétben tévelygésén, — ma még megfellehetetlen kérdések. Ma még élnek a cselekvők és élnek a cselekvések, ma még memoárok kódébe lehet burkolni az események indítékait s a szándékokat fel lehet öltöztetni nemzeti diszruhába és fekete ingbe is, ami kikerül a meggyőződés és politikai elvek nagy gardrójából. Amíg a cselekvők vitáznak s a későbbi eseményeket besorozhatják érveik hadseregébe — dobrolják azoknak, addig a történelem ítélőszéke nem idézheti perbe az eseményeket sem. Élők felett csak a kortársak ítélnének, de a történelem nem.

Ma még a tízesztendős fordulókön csupán annak érkezett el ideje, hogy keressük azt a nagyobb erőt, aminek szolgálatába állott, szolgálataiba szegődött a tíz év előtti nagy átrendeződés. Ma még azokat a nemzeti, szociális és tömeglélektani erőket kereshetjük csupán, melyeket egy ismeretlen, ma még ki nem elemezhető erő állított oda végzetnek és sorsnak. Az kétségtelen, hogy ami tíz évvel ezelőtt végigszáguldott Közép-Európán, az nemzeti és szociális forradalom volt. A nemzeti forradalomnak hatását szociális tartalma biztosította, a szociális forradalomba pedig a nemzeti program vitte bele a lelkiileg idegenkedő tömeget is. Kusza és zavarodott gomolygás, tisztázatlan eredetű és tisztázatlan célú, de sodró erejű törekvések, bizonytalan ma és ködös jövő, politikai sikerek lázálma s a kétségbeesett kenyérlétségek és jajveszélő munkanélküliség valósága, gyűlölet és elkeseredés, megtorlás és megbocsátás és lázas, korlátlan száguldás, — ez volt lelki tényezője azoknak az égzengéses időknek. Mindenki úgy érezte, hogy a fejlődés dinamikája a hadi menetrend szerint lökődő-vesztogló vegyesvonatról átszállt az expresszre, mindenki úgy érezte, rohannak és száguldanak az események, a történelem hónapok alatt hozza be azt az utszakaszt, amit a fejlődés menetében ellazsált a nagytoke anakronisztikus urainak megvezettségére és környözésére. Az első keresztények azt hitték, hogy ők még életükben meg fogják érní az utolsó ítéletet. Ez a tömegillúzió hajtott ki újra, mintahogy alóévirágia kinyílik mindig, amikor nagy események megrendülései könnvel és vérrrel öntözik meztelen emberi lélekbe kapaszkodó gyökereit. A tömeg akkor is azt hitte, hogy talán csak pár hét, talán pár hónap csupán, csak az örök pesszimisták merték azt mondani: talán pár év is kell még ahhoz, hogy az egyenlőségnek, igazságnak és társadalmi szolidaritásnak állami berendezkedése tökéletesen megvalósuljon. Senki sem ért rá várni, mindenki azt hitte, a világtörténelem csatlakozó vonatját kési le. Azt hittük, az események rohannak és az idő száguld, pedig csak mi magunk rohantunk tanácstalanul, tervektől gőzölgő fejfel s azzal a lázas tevékenységgel, mely száguldó elfoglaltságában éppen csak cselekedni nem ért rá.

A régi erők kötelekei ellazultak, sárrá váltak a régi tekintélyek szobrai s mindenki csak boldog menekvést érzett attól a kortól s attól a

társadalmi berendezkedéstől, mely az apokaliptikus időköt reá tudta parancsolni. Ez a felszabadulás lazította meg a kötelekeket, oldotta el az erkölcs partíjához kötött csolnakokat s jámbor kispolgárok idegeit ez korbácsolta fel vitustáncos nyugtalansággá.

Nézzünk magunk körül: a »véghetetlen portikusznak egyhangú oldalivei« kísérnek utunkon a mai megállóig is. Egy-egy lampiont kiakasztott már a békeakarattá kikristályosodó törekvés a sötét alagut nyirkos falaira. De mikor süt ki a világosságot adó, meleggel ajándékozó nap?

Szavcsics Milos akciójáról tanácskozott
Korosec miniszterelnök Vukicsevics Veljával

A radikálisok és demokraták a parasztdemokrata koalíció vajdasági agitációja ellen

A politikai élet érdeklődésének homlokterében még mindig Szavcsics Milos közvetítő tanácskozásai állanak, bár Szavcsics kedden lényegesebb tanácskozásokat nem folytatott, csupán Popovics Szvetisláv független demokrata képviselővel folytatott hosszabb beszélgetést. Popovics Szvetislávnak tudvalevőleg közvetítő szerepe van Szavcsics és Zagreb között, mert ma még Szavcsicsal sem Pribicsevics, sem a parasztpárt vezeterei nem akarnak szóba állani.

A kormányban egyesült pártok vezetői között is élnek tanácskozások vannak. Legnagyobb fontosságú Vukicsevics és Korosec tanácskozása.

Kedden Vukicsevics és Korosec több órán át tanácskoztak s ezen a tanácskozáson főleg a Szavcsics-féle akcióról volt szó.

A miniszterelnök és a radikális párt elnöke között szóba került az is, hogy egyes vajdasági radikális képviselők panaszkodnak amiatt, hogy

a kormány nem száll teljes eréllyel szembe a parasztdemokrata koalíciónak a Vajdaságban folytatott ellenzéki akciójával.

ami miatt a radikálisok veszélyeztetve látják pozícióikat.

Mint hogy egyes demokrata képviselők részéről is hasonló panaszok hangzottak el s a demokrata párt legutóbbi széleskörű konferenciáján Setverov Szlávko képviselő is kifejezést adott ezeknek a panaszoknak.

a kormány legközelebb kénytelen lesz foglalkozni a parasztdemokrata koalícióval szemben életbeléptetendő erélyesebb rendszabályok gondolatával.

Korosec miniszterelnök álláspontja ugyan ma is változatlan. Ő nem hajlandó kilépni eddigi rezerváltságából, mert az az álláspontja, hogy minden erélyes kormányakció megnehezíti a meg egyezést, ami nélkül a normális viszonyok nem állíthatók helyre.

A demokrata párt vezetőinek konferenciája

Kedd délelőtt a demokrata párt vezetői Davidovics Ljuba vezetése alatt konferenciát tartottak az építésügyi minisztériumban. A konferencián, amelyen a párt miniszterei és néhány tekintélyesebb képviselője vettek részt, Davidovics beszámolt a Szavcsics Milossal folytatott tanácskozásáról.

Öfelsége aláírta a parlament új ülészakánának megnyitására szóló ukázt

Öfelsége kedden aláírta a parlament új ülészakánának megnyitására szóló ukázt. A királyi ukázt a parlament november 5-iki ülésén olvassák fel.

Ugyancsak aláírta Öfelsége az elemi iskoláról szóló törvényjavaslatot, amelyet Grol Milán közoktatásügyi miniszter legközelebb a parlament elé terjeszt.

Miniszterek a királynál

Kedden Korosec Antun dr. miniszterelnök és

Barics Jován szociálpolitikai miniszter volt audiencián Öfelségénél.

Barics Jován szociálpolitikai miniszter ezután felkereste Vukicsevics Velját, majd Davidovics Ljubát, mint a két legnagyobb kormánypárt vezetőit és informálta őket a passzív vidékeken elvégzendő közmunkákról szóló törvényjavaslatról.

A parlament elé kerül a svéd gyufatröszt kölcsöne

Szubotica Nikola pénzügyminiszter aláírta a monopoligazgatóság és svéd gyufatröszt között létrejött kölcsönszerződést. Ez a szerződés törvényjavaslat formájában a parlament elé kerül és a törvényjavaslat megszavazása után lép életbe a szerződés.

A kormánypártok csak a költségvetés megszavazása után járulnak hozzá a választások kiírásához

Az Avala a következő érdekes jelentést közli:

A parasztdemokrata koalíció még mindig kárt ismeretes határozata mellett, hogy nem lép érintkezésbe a mai kormányzópártokkal. Szavcsics Milos akciója, akit Pribicsevics homo regiusnak nevezett el, nem hozott semmiféle pozitív eredményt, de mégis hozzájárult ahhoz, hogy precízizozza a kormánykörök álláspontját a parasztdemokrata koalíció követeléseivel szemben. Eszerint

a kormánypártok készek arra, hogy kerestülvígység nemcsak az új választásokat, hanem az alkotmány revízióját is,

de csak egy feltétellel és pedig, hogy a jelenlegi parlament, mielőtt feloszlatnák,

minden körülmények között fogadja el az új állami költségvetést.

Eszerint a jelenlegi parlament

újév utánig maradna együtt.

A revízió kérdésében a kormányzópártok továbbra is azon az állásponton vannak, hogy a parasztdemokrata koalíciónak e tekintetben az új választások előtt nyilatkozni kell, hogy ilymódon a választóknak teljesen világos képet nyujtsanak a pártok álláspontjáról.

Szavcsics Milos mindezek ellenére folytatja akcióját és bizik a tárgyalások közeli sikerében. A napokban várható Szavcsics újabb találkozásá Davidovics Ljubával, aki ez alkalommal fogja kifejteni a demokrata párt álláspontját. Davidovics Ljuba a legszorosabb összeköttetésben áll Korosec Antun dr. miniszterelnökkel, aki azt követeli, hogy

a négyes koalíció teljesen egyöntetű álláspontot foglaljon el a Zagrebbal való megegyezés tekintetében.

Ezzel van összefüggésben Korosec és Vukicsevics keddi találkozásá, amit követni fog Vukicsevics találkozásá Davidovicsal.

Politikai körökben az az általános vélemény alakult ki, hogy Szavcsics Milos e héten befejezi akcióját Beogradban és Zagrebban utazik, hogy ott folytassa tárgyalásait. A négyes koalíció egyébként egységes abban, hogy előbb megegyezést kell létesíteni az összes kérdésekben és csak azután kerülhet sor a választások kiírására.

Irodalmi kritika a vádlottak padján

Felmentették a kritikust, aki kedvezőtlen bírálatot irt Sztéfánovics Szeptiszláv Shakespeare-fordításairól

Beogradból jelentik: Érdekes irodalmi pört tárgyalt kedden a beogradi törvényszék. Sztéfánovics Szeptiszláv író, aki Shakespeare több művét fordította le szerb nyelvre, becsületsértés és rágalmazás miatt bepörölte Zsivojnovics Voját, az ismert beogradi kritikust, aki a *Knjizsevi Glasnik* című folyóiratban, több cikk keretében, kedvezőtlenül nyilatkozott Sztéfánovics Shakespeare-fordításairól.

A tárgyaláson a kritikus azzal védekezett, hogy ő csak a megengedett bírálatot gyakorolta Sztéfánovics munkája felett és kritikáért nem lehet becsületsértési pert indítani, hiszen ezzel lehetetlennek minden komoly bírálatot. A bíróság helyt adott Zsivojnovics érvelésének s a kritikust felmentette a becsületsértés és rágalmazás vádjától.

A törvényszék ítéletét beogradi irodalmi körökben elvi jelentőségűnek tartják és a felmentés általános megelégedést keltett.

A jugoszláv válogatott kalandja a magyar határon

A futbalcsapatnak nem volt vizuma, elfogyott a pénze és Budapestről nem tud tovább utazni

Budapestről jelentik: Az *Esti Kurir* jelentése szerint kellemetlen kalandban volt része a jugoszláv válogatott futbalcsapatnak, amely Prágából hazatérőben Magyarországon keresztül akart utazni. A csapatot a szövetségi vezetők magukra hagyták és még arról sem gondoskodták, hogy a játékosok utlevélre magyar vizumot szerezzenek.

A játékosok a magyar határra érkezve közölték a határrendőrség embereivel, hogy nincs vizumuk. A határrendőrség előzetes engedélyt megengedte a játékosoknak, hogy átléphessék a magyar határt és Budapesten beszerezzék a vizumot. Budapestre érkezve a csapat a külügyminisztériumban jelentkezett, ahol kedvezményes átutazási vizumot adtak, a játékosok azonban nem tudtak tovább utazni Budapestről, mert közben elfogyott a pénzük és még jegyet sem tudtak volna váltani. A játékosok helyzetükről táviratilag értesítették a beogradi alszövetséget és mindaddig, míg Beogradból pénz érkezik, kénytelenek Budapesten vesztegetni.

NOTESZ

Csecsemő-népek

A magzat az anyaméhben fokozatosan elérkezik mindazokra az állomásokra, melyeket az ember a fejlődés során megtudott, a halál kezdve a majomig, aztán, mikor megszületik, gyorsított ütemben utánozza az emberiség különböző történelmi korszakait is, a kőkorszaktól a vaskorszakig. De maguk a népek lassabban haladnak, mint az egyének. A legtöbb, bármilyen »művelt« is, még csecsemőkorát éli.

Erről beszélgettünk a társaságban. Ki-ki előáll a maga tapasztalataival.

Egy erdélyi mágnás:

— Nálunk különös szokás járja. Egy parasztlány egyszerre bőjtölni kezd »valaki ellen«. Nem eszik, napokig, hetekig, hogy haragosa éhen haljon. Ennek híre futamodik a faluban, a tanyán. Izgatottan kutatják, hogy a merénylet ki ellen irányul. A haragos megrémül, sápadoz, sorvad, gyakran meg is hal. Erre a koplaló annyit talál örömben, hogy nem egyszer ő is utána pusztul. Az afrikai négek hasonló módon látják a betegségeket. Meg vannak győződve, hogy ezeket az emberek okozzák messzeható varázshatalmukkal. Ha valamelyik megbetegszik, akkor nem orvoshoz szaladnak, hanem a boszorkányhoz, ez kipuhatólja, hogy kicsoda a nyavalya okozója, »próbamérget« itat vele és ha az illető meghal, akkor ő volt a bűnös.

Egy finn-ugor nyelvész:

— Nyelvrokonaink, a vogulok halotti tort laknak. Estefelé dusan megteremtik az asztalt. Az asztalfőt türesen hagyják, az »elhunyt« számára. Leülnek, várják a halottat. Előzőleg kiválasztották ismerőseik közül azt, aki legjobban hasonlít az elhunytéhoz, ráadják köntösét, ingét, nyakkendőjét, cipőjét s az eljásza szerepét. Amikor leszáll az alkonyat, lassan jön a temető felől, leül asztalukhoz, eszik-iszik, néma főbólintással megköszöni a vacsorát, majd visszaballag a temetőbe. Borzasztó lehet ez az utolsó vacsora, ez a kancsal hasonlóság az eltávozottal, a ruha, mely vagy feszül, vagy lötyög a szereplőn, de ősi hagyomány követeli ezt. Egyébként mindnyájan ilyen vagyunk.

Nem birunk belenyugodni az elmúlásba. Inkább tudatosan becsapatjuk magunkat. Igyekezünk meghosszabbítani kedveseink életét. A latinok ételeket tettek sirjukra. Mi pedig kőből faragjuk ki őket, hogy közöttük maradjanak.

Egy diplomata:

— Az angolok halálos sértésnek tekintik, ha kesztyűben fogunk velük kezét. Miért? Azért, mert ők még a shakespearei időkben is hosszú, egész alsókarjukat elfödő kesztyűket viseltek, melynek redőibe könnyűszorrel elrejtették egy tört s ezzel a kézfogás alatt leszurhatták a legjobb barátjaikat. Ma fojtógázak és jóakaratu, irodalmi kritikák korát éljük. De a régi tört nem lehet elfelejteni.

Egy író:

— Spanyolországi utamon sokat mulattam ennek a tulhazzó, délszaki népek szertartásos udvariasságán. Ugy látszik, szükségük van arra, hogy állandó tilalakkal sövényezzek körül mohó gyermekösztonéket, melyeket az udvariasság drámai formájában kényemesebben kiélhetnek, levezethetnek. Ha a Puerta del Solon lakom, a 12. szám alatt, így mutakozom be:

»Nevem X. Y. s az ön háza a Puerta del Solon van, a 12. szám«. Levelemet, melyet barátomhoz intézek, ekkép zárom: »Csokolom önagysága lábait«. Ez egyáltalán nem jelent többet, mintha itthon azt írám, hogy szíves üdvözetemet küldöm a feleségének. A vonatfülkében akár banánt majszolok, akár véreshurkát, tartozom megkínálni a szemben ülő condésát, vagy cabellerot. A kínálás kötelező. De a visszautasítás is.

Egy orosz menekült:

— A cserkeszek szentsége a vendégjog. Minden vendég legtitkosabb óhaja is parancs. Mihelyt megdicsér valamit ingóságot, egy tárgyat, melyet el is lehet moszítani a helyéről, a házigazda kötelessége neki ajándékozni. Ezért a jólnevelt cserkesz, így bókol házigazdájának: »Jaj de vacak ez az aranylánc. Jaj de ocsmány ez az ezüsttálca. Jaj de randa ez a szőnyeg«. Ez a szentély nem vonatkozik a ház urasszonyára. Azt szabad dicsérni. Szegény cserkeszek nem tudják, hogy az asszony ingatag. Ennélfogva egyelőre még nem az irgóságokhoz számítják őt, hanem az ingatlanokhoz.

Kosztolányi Dezső

Koronatanács dönt a román kormányutódlás kérdéséről

A koronatanácsban résztvesznek az összes volt miniszterelnökök és Maniu Valószínűnek tartják, hogy létrejön a koalíciós kormány

Bukaresből jelentik: A politikai válság megoldásának érdekes terve került nyilvánosságra, amelynek megvalósulása nem látszik teljesen kizártnak. A liberálisok úgy látszik tisztában vannak azzal, hogy a kölcsön és az ezzel kapcsolatos korszakalkotó munka megoldása pártközi békét követel és az Adevurul szerint

Bratianu Vintilla miniszterelnök hajlandónak mutatkozik visszalépni a kormányról, ha az utódlást egy koalíció venné át, amelyben a liberális párt és a nemzeti parasztpárt bírnak túlnyomó többséggel.

de mellettük működik Jorga és Averescu pártja is. A kormányelnök neutrális személy lenne és ennek vezetése mellett oldanak meg a stabilitás és ezzel kapcsolatos törvényeket. A miniszterelnökök az ellen sincs kifogása, ha a törvények végrehajtása után szabad választás lenne és számol azzal, hogy ez Maniu kormányelnökségét jelentené.

Ezzel szemben a nemzeti parasztpárt ragaszkodik ahhoz, hogy a választás megelőzze az aktuális törvények megszavazását. Averescunak tetszik a terv, de ő viszont a koalíciós kormányt nem átmenetnek, hanem állandónak követeli. A régenstanács eléggé kifejezte az utóbbi hetekben, hogy akciósabadságot tart fenn és nem engedi, hogy sem Bratianu, sem Averescu vagy Maniu diktálják számára a megoldást. Ilyen körülmények között a leghelyesebbnek látszik egy koronatanácsnak az összehívása, amely a helyzet megoldása felől dönt.

A koronatanácsban a régenseken kívül a jelenlegi és az összes volt miniszterelnökök helyet foglalnának,

tehát Bratianu Vintilla, Averescu, Vajda-Vojvoda, Vaitoianu, Coanda, Barbu Stirbey és mint a kormányzó tanács elnöke, Maniu Gyula. Rajtuk kívül mint jelentékeny pártvezérek helyet kapnának a tanácsban Jorga, Lupu, Mihalache is. A megbeszélések tárgya az új kormány alakításának a technikája. Az ülésekről jegyzőkönyveket adnának ki és ezzel biztosítanák azt, hogy a nemzeti parasztpárt garanciát kapna az ott elhangzó ígéretek betartására. A régenstanácsnak — elsősorban Miron Christea patriarchának — az a felfogása, hogy titkos pártközi tanácskozásokon a kényes kérdést megoldani nem lehet. A pártvezéreknek közös asztalhoz kell leülniük és teljes nyíltsággal tárgyalni egymással. Az mondják, hogy ez a megoldás mindenki számára kedvező. A liberálisok elsősorban is kimutathatják a külföld felé, hogy az ország közvéleménye egységes és a helyzetért a felelősséget az összes pártok vállalják.

Ez a terv az, amelyről az utóbbi napokban a lapok úgy írtak, hogy a liberálisok és a nemzeti parasztpártiak között megegyezés készül és ezt a megegyezést a patriarcha közvetíti.

Nincs szó a horvátok legyőzéséről vagy a horvátok győzelméről

Nincsics, Kumanudi és Grol nyilatkozatai egy külföldi lapban a szerb-horvát kérdésről

Beogradból jelentik: Leon Savagien, a Párisban megjelenő *Gazette de Nation* című nagy hetilap munkatársa a napokban a fővárosban járt és felkeresett egyes vezető politikusokat, akikről a jugoszláv belpolitika mai helyzetéről és a szerb-horvát megegyezés kilátásairól kért nyilatkozatot.

Nincsics Mothesilo volt külügyminiszter a következő kijelentést tette a párisi újságíró előtt:

— Az ország belpolitikai helyzete a jelen pillanatban valóban nem a legkedvezőbb, de ez semmiesetre sem ad okot komoly aggodalmukra. A mi népünkben meg van az egészséges életöszton, amely meg fogja mutatni a válságból a kivezető utat. Szilárdan hiszem, hogy Beograd és Zagreb között abban a pillanatban létrejön a közeledés, mihelyt a politikai légkör alkalmas lesz arra, hogy mindkét részből koncolláns nyilatkozatok hangozhassanak el. Ami a június 20-iki parlamenti merényletet illeti, ezt a gonosz tettet Beograd éppen olyan mértékben elítéli, mint Zagreb. A parlamenti merénylet felkorbácsolta a kedélyeket Horvátországban és most meg kell várni azt az időt, amíg a hangulat lehiggad, hogy azután egyesült erővel foghassunk hozzá a kibontakozás művéhez.

A jelenlegi parlamentet véleményem szerint föl kell oszlatni és egy új parlamentnek kell a feladatává tenni a megegyezés nagy művének betetőzését.

— Hogy milyen alapon képzelem el a megegyezést? Milyen kormány alatt? Ezek olyan kérdések, amelyekre ebben a pillanatban nehéz lenne pontos választ adni. Mindenesetre egy bizonyos Jugoszlávia külföldi barátai nyugodtak lehetnek, hogy ebben az

országban a legszenvedélyesebb párt harcok idején sem tévesztik szem elől egy pillanatra sem a magasabb állami érdekeket és nem kockáztatják a nemzet jövőjét.

Kumanudi Koszta dr. beogradi polgármester, volt pénzügyminiszter a következő nyilatkozatot tette:

— Az országban ma a szerb-horvát ellentéteket az a harc juttatja kifejezésre, amely egyrészt a kormánykoalíció, másrészt pedig a parasztdemokrata koalíció között folyik. A parasztdemokrata koalíció vezetői többször kijelentették, hogy Beogradal mindaddig nem bocsátkoznak tárgyalásokba, amíg a kormány le nem mond. Látható tehát, hogy

a harc a két csoport között késhegyre menő és külföldben is most érte el kulminációs pontját.

Az ellenzék vezetői felhasználják a parlamenti gyilkosság szomorú apropóját arra, hogy alkotmányrevíziót és új államrendezkedést követelnek. A kormánykoalíció ezt a követelést tudomásul vette és magától értetődőnek tartotta azt, hogy Macsek és Pribicevics ezek után pontról-pontra precizirozni fogják kívánságaikat. Ez azonban a mai napig sem történt meg, aminek az oka abban keresendő, hogy ezt a kérdést illetőleg a parasztdemokrata koalíció vezetői között is ellentétek állanak fenn. Másrészt az ilyen kérdések elintézéséhez elkerülhetetlenül fontos az is, hogy

a többségi és kisebbségi pártok között előzőleg megegyezés jöjjön létre.

Pribicevics azonban elhagyta a parlamentet, amivel önmaga izolálta magát és önmaga zárta ki a közeli megegyezés lehetőségét. Azok, kik mereven elutasítják maguktól a kibontakozás gondolatát, önmaguk rombolják le eszméik és törekvéseik épületét.

Grol Milán közoktatásügyi miniszter is nyilatkozott a *Gazette de Nation* tudósítója előtt:

— Mi — mondotta többek között a miniszter — az államrend őrzői vagyunk és azt akarjuk, hogy az államrendet mindenki tiszteletben tartsa.

Bár a parlamentben többséget alkotunk, mégsem akarjuk a horvát pártokat elnyomni, de viszont azt sem fogjuk sohasem megengedni, hogy ők nőjjenek a parlamentben a mi fejünkre. A mi államunk több generáció áldozatkész, törhetetlen munkájának az eredménye. A történelemben nem volt még példa arra, hogy

egy politikai párt, bármilyen erős és hatalmas is, a maga elgondolásai szerint akarja megváltoztatni vagy feltartóztatni egy nép történelmi evolúcióját.

— A magunk részéről már elég messzire mentünk el a horvátok decentralizációs kívánságának honorálásában, de azt akarjuk, hogy az összes reformok az államrend és az államegység keretein belül kerüljenek tárgyalásra. Elvárjuk, hogy

a parasztdemokrata koalíció formulázza meg kívánságait

pontról-pontra és csak ezután lehet szó érdemleges tárgyalásokról.

— Kérem Önt — folytatta a miniszter — tájékoztassa lapjának közvéleményét a legfontosabb pontról is, arról, hogy itt

nincs szó a horvátok legyőzéséről, vagy a horvátok győzelméről.

Itt csak arról lehet szó, hogy a horvát nép mondja meg mit akar, hogy így a történelmi logika parancsának engedelmeskedve a horvát és a szerb nép vállvetve dolgozhasson tovább az egységes állam érdekében.

— Hígyje el — fejezte be nyilatkozatát Grol Milán közoktatásügyi miniszter — hogy ez a közeljövőben meg is fog történni.

Felrobbant a gesztenyesütő lámpája és megölt egy gyereket Tragikus szerencsétlenség a bjelovári piacon

Bjelovárról jelentik: Tragikus szerencsétlenség történt az elmúlt este a bjelovári piacon. Az egyik piaci árus asztalán felrobbant az acetilénlámpa és megölt egy gyereket, az elárusító asszonyt pedig súlyosan megsebesítette.

A szerencsétlenség áldozata Berger Dezső tizenkét éves gimnazista, aki az iskolából hazamenet az egyik piaci árusnál megállt, hogy gesztenyét vásároljon. Mialatt a gyereket kiszolgálták, eddig ismeretlen okból felrobbant az elárusító asztalán álló acetilénlámpa. A légnymás szétvetette az erős fémdobozt, amelyek oly súlyosan megsebesítették Bergert, hogy a szerencsétlen gyerek még a helyszínen meghalt. Ugyancsak súlyos sérüléseket szenvedett a gesztenyeárus is, akit beszállítottak a kórházba.

A rendőrség megindította a nyomozást, egyben rendeletet adott ki, amely szerint a jövőben a piaci árusoknak szigorúan tilos acetilénlámpát használniuk.

Tolvaj ál-diáklány

Gimnáziumi uniformisba öltözve, lopásokat követett el Noviszádon egy fiatal leány

Noviszádról jelentik: Néhány nappal ezelőtt a noviszádi leánygimnázium több negyedik osztályu tanulója jelentést tett az intézet igazgatóságának, hogy az egészségügyi palotában, amikor orvosi vizsgálaton voltak, az ötödik osztály jelvényét viselő leány több könyvet ellopott. Nyomban vizsgálatot rendeltek el, de a felvonultatott ötödikes leányok között a panaszttevők nem ismerték fel azt az ötödikest, akit a lopással gyanúsítottak. Néhány órával ezután a gimnázium titkári szobájába belépett egy leány, aki mikor az ott tartózkodó titkárt meglátta, el akart távozni, de a titkár visszatartotta. A leány olyan gyanúsán viselkedett, hogy a titkár átnézte a leánynál levő könyveket és egyikben a gimnázium könyvtárának példányára talált. Azonnal értesítette a rendőrséget, ahonnan egy detektív ment el a gimnáziumba és a rendőrségre kísérte a leányt. Kihallgatták és a tizenhatéves, magát Sz Ljubicianak nevező leány sirva tiltakozott a gyanúsítás ellen és azt állította, hogy Noviszádon a rokonánál lakik és kérte, hogy vezessék oda. Egy detektív elindult a leánnyal, de a keresett rokont nem találták meg. Visszafelé jövet a leány egyik sarkon hirtelen eltűnt a detektív mellől és nem is tudták a rejtélyes diáklányt megtalálni.

Közben Peklo Ferenc petrovaradini mérnök jelentést tett a noviszádi rendőrségen, hogy megjelent nála egy ötödikes diáklány és szállást kért azzal, hogy apja néhány nap múlva utána jön és elviszi. Meg szánták a leányt és szállást adtak neki, de másnap a gimnazista eltűnt és magával vitte Pekloné ér-

téktárgyait is. Ugyancsak feljelentést tett a titokzatos ötödikes ellen a diáktothon igazgatója is, akitől a leány szintén szállást kért, de másnap az igazgatónő értéktárgyaival együtt nyoma veszett.

Nyilvánvaló lett, hogy Noviszádon gimnáziumi

uniformisba öltözve egy veszedelmes tolvaj nő garázdálkodik. Nyomozást indítottak és kedden délután a rendőrség elfogta a leányt, akinél megtalálták az ellopott értéktárgyak egy részét. A rendőrség folytatja a nyomozást.

A Graf Zeppelin túl van az ut felén

Az óceán felett repülő léghajóval állandó rádióösszeköttetést tartanak fenn

Newyorkból jelentik: A Graf Zeppelin utja a legkedvezőbb körülmények között megy végbe.

A léghajó állandó összeköttetésben áll az amerikai szikratáviró állomásokkal,

noha helyzetjelentéseket a hírszolgálati monopóliumra való tekintettel nem továbbít. A legutóbbi jelentések szerint a léghajó közép-európai időszámítás szerint kedd délelőtt két órakor átröpülte a nyugati hosszúság 35-ik fokát és így

a léghajó már megtette a Lakehurst és a Friedrichshafen közötti utat több mint a felét.

A léghajónak több viharzónán kellett áthaladnia és ezért nem tudta betartani az egyenes utirányt.

A léghajó sebessége a kedvező oldal és hátsó szelek folytán kedd délelőtt száz kilométer volt és így szerdán délelőtt már meg is érkehetik Friedrichshafenbe,

ha a körülmények továbbra is olyan kedvezőek maradnak.

A lakehursti repülőtér parancsnoksága az Eckenerrel történt megegyezése alapján állandó rádióösszeköttetésben áll a léghajóval, amelynek félóránként továbbítja az időjárásjelentéseket. A Graf Zeppelin jóval nagyobb sebességgel halad, mint amilyen a amerikai partok felé. Ha a szelek iránya nem változik és a kedvező nyugati szelek továbbra is fozkozzák a léghajó sebességét — ami kétséges — akkor a Graf Zeppelin ötven-hatvan óra alatt megérkezhetik Friedrichshafenbe.

Állandó rádióösszeköttetés Lakehursttal

Newyorkból jelentik: Az amerikai tengerészeti kormány a Zeppelin óceáni útját fontos kísérletekre használta fel, amelyek kitűnően sikerültek.

Az uton levő amerikai óceáni gőzösöket utasították, hogy mihelyt megpillantják a Zeppelint, adjanak rádió hírt.

Ki akarja próbálni a tengerészeti parancsnokság, hogy háboru esetén a flotta rádióállomásai pontos értesüléseket tudnak-e szerezni közeledő léghajók pozíciójáról és mikor a Graf Zeppelin Friedrichshafenből megtette az óceáni utat az amerikai partok felé, ezek a jelzések kitűnően beváltak.

Hétfőn is folytatták ezeket a kísérleteket. Minden egyes rádiójelentést, amelyet a Zeppelin leadott, még akkor is a legpontosabban fel lehetett fogni, amíg a léghajó már 1500 mérföld távolságra volt Lakehursttól.

A flottaállomások rádiókészülékei a jelentésekből megállapították a léghajó pozícióját és két perccel később Washingtonban a tengerészeti kormány már pontosan értesült a Graf Zeppelin pozíciójáról.

Ezeket a kísérleteket mindaddig folytatja a tengerészeti kormány az uton levő amerikai hajók segítségével, míg a Zeppelin el nem éri az európai partot.

Százhatvan kilométeres sebességgel a viharfelhők felett

Berlinből jelentik: A Graf Zeppelintől érkező legújabb jelentések szerint a léghajó simán halad Európa felé. A szelek is rendkívül kedvezőek és a hátsó szelek fokozzák a léghajó sebességét. Az oldalról jövő kisebb viharokat Eckener óvatosan kikerüli.

A léghajó fedélzetén minden rendben van.

Hétfőn délután óta Eckener nem ad pontos helyzetjelentést és azokból a jelentésekből, amelyeket a léghajóval találkozó gőzösök adnak szintén nem lehet pontosan megállapítani, hogy merre halad a Graf Zeppelin, valószínű azonban, hogy a legegyszerűbb keleti irányba repül.

A Graf Zeppelintől érkező legújabb jelentések szerint a léghajó a magasabb régiókba szállt fel, hogy az alsóbb rétegekben támadt vihart elkerülje.

A Graf Zeppelin most viharfelhők felett százhatvan kilométeres óránkénti sebességgel folytatja útját,

tehát továbbra is fokozott gyorsasággal haladt Európa felé.

A Graf Zeppelin hamarosan újból elindul Amerikába

A Graf Zeppelin útját most is lázas érdeklődés kíséri ugy Európában, mint Amerikában és ezt az érdeklődést még fokozza az a körülmény, hogy Eckener nem ad helyzetjelentéseket. A Hearst-lapok tudósítója, aki az Európa-amerikai uton is a Zeppelinen volt, azt táviratozta, hogy

Eckener már a legközelebbi hetekben újabb óceánrepülésre készül Friedrichshafen és Lakehurst között,

a jövő tavasszal pedig világszerte indul a Graf

Zeppelinnel, amely az utat négy szakaszban fogja megtenni. Az első szakasz Friedrichshafen—Tokió, a második Tokió—San Diego, a harmadik San Diego—Lakehurst és a negyedik ismét a Lakehurst—Friedrichshafen közötti ut lesz. 1929 őszén a léghajó délamerikai ultra megy és Buenos Ayresbe fog repülni.

A Graf Zeppelin potyautását Eckener beosztotta mosogatólegénynek

Newyorki jelentés szerint Clarence Terhune 19 éves newyorki »Caddie«, egy golfklub labdaszedője, megszerezte azt a dicsőséget, hogy ő az első potyautas léghajón. A golfklub fiatal alkalmazottai között nagy lett az ujjongás, mikor megjött a hír, hogy társuk szavának állott.

Clarence Terhune ugyanis napok óta titokzatosan mondogatta a többi labdaszedőnek, hogy hamarosan olaysvalamit fog cselekedni, amivel az egész világon híressé teszi a nevét.

A Zeppelin fedélzetéről rádió jött a hír, hogy az utasok száma eggyel megszorodott. Mikor a léghajó már több mint öt óra hosszat repült,

a postaszákok mögül előkerült egy boyruhás, szőke, nyurga, csinos fiatalember, aki addig a léghajó poggyászhelyiségében rejtőzött.

A német matrózok nagyot néztek s mingyárt tisztában voltak vele, hogy a jövevény potyautas.

Jelentették az esetet dr. Eckenernek, akinek Clarence Terhune elmondta, hogy vágyott léghajón utazni s mindinkább áhítozott arra a dicsőségre, hogy ő legyen a legelső potyautas egy személyszállító léghajón, mert

ugy gondolta, hogyha ilyen hírnévre tesz szert, akkor lendíthet a sorsán.

Azt is elárulta, hogy szombat este lopkodott be a poggyászhelyiségbe, mikor az utolsó postaszákokat is felrakták és biztos volt, hogy egy-két napon belül hazautazik a Zeppelin.

A legény nagyon éhes volt, mert utatvalót nem vitt magával a léghajóra. Ugy gondolta, hogy ha már elindul a Zeppelin, miatta nem fog megegyeszer leszállani, tehát nem lehet őt letenni a fedélzetről és majd csak nem engedik éhenveszni.

Dr. Eckener először is enni adatott Clarence Terhunenak, aztán

beosztotta a konyhaszemélyzet közé mosogatólegénynek.

A Graf Zeppelin potyautasa tipikus amerikai fiú, aki már kora fiatalságától kezdve magára volt hagyva. Apja, aki Saint Louisban borbély volt, buskomoragában megölte feleségét s öngyilkos lett és azóta Clarence Terhune maga kereste meg kenyerét. Golf-labdaszedő társai mindig kalandokra vágyó fiúnak ismerték. Szombaton gondosan felöltözött s amikor elment hazulról, azt mondta lakásadónőjének, hogy hamarosan visszatér.

Előkészítetek Friedrichshafenben

Londonból jelentik: Noha a Graf Zeppelin sorsáról a keddi nap folyamán csak igen gyér jelentések érkeztek, mégis minden jel arra vall, hogy a léghajó fedélzetén minden rendben van.

A Mauretania óceánjáró gőzös rádióállomása összeköttetésbe lépett a Zeppelinnel és az angol rádióállomásokhoz továbbított jelentése szerint,

a Zeppelin ötven tengeri mérföld távolságra repült el a Mauretania utvonaltól.

Az időjárás az óceánon rendkívül viharos. A szelek iránya délkeleti.

A hamburgi meteorológiai intézet jelentése szerint, a Zeppelinnel az óceáni ut folyamán még további viharzónákon kell átjutnia.

A viharokat helyenkint erős felhőszakadások kísérik. A 46-ik szélességi fok és az Azori szigetcsoport között a légnymás igen magas, ami a léghajó szempontjából rendkívül kedvező momentum lehet, ha a Zeppelin az eddiginél jóval délibb irányt vesz.

A különböző német rádióállomások szikratáviratai szerint a Zeppelin már eddig is terjedelmes viharzónákon haladt át.

A friedrichshafeni Zeppelin-művek igazgatósága még alig kapott helyzetjelentést a léghajóról, mégis biztosra veszik, hogy a Zeppelin legkésőbb szerdán este megérkezik Friedrichshafenbe, ahol már minden előkészületet megtettek a léghajó ünnepélyes fogadtatására.

A Zeppelin-művek tisztviselői és munkásai a megérkezés estéjén fátylós felvonulást rendeznek a hatalmas léghajó vezetőinek tiszteletére.

A Berlin melletti stakeni repülőtéren is megtették az előkészületeket a léghajó fogadtatására, mert nem tartják lehetetlennek, hogy a Zeppelin Berlinbe is ellátogat.

A bánati apostoli adminisztratura egyházközségi alapszabályainak jogi érvényéről

A pancsevői katolikus egyháztanács elnökének válasza dr. Scsitinszky Adolf cikksorozatára

A *Bácsmegyei Napló* közölte dr. Scsitinszky Adolf pancsevői ügyvéd cikksorozatát a pancsevői katolikus egyházközség kebelében uralkodó belső ellentétéről. A lap maga ebben a kérdésben nem foglalt állást és most az *auditur et altera pars* elve alapján készséggel adunk helyt a pancsevői katolikus egyháztanács válaszában, amely a kérdést más világitásba helyezi.

Dr. Scsitinszky Adolf pancsevői ügyvéd egy *Bácsmegyei Naplóban* megjelent cikksorozatban tendenciózusan és a tényeknek meg nem felelően, a ma érvényben levő egyházi és jogszabályoknak ferde színben való beállításával igyekezett rámutatni a pancsevői római katolikus egyházközségnél jelenleg uralkodó tényleges állapotra, amiért is a pancsevői római katolikus egyháztanács az igazság leszögezése érdekében kéri az alábbi sorok szives közlését.

A cikksorozat írójának az egyháztanács bűnvádi feljelentése folytán alkalma lesz a bíróság előtt érvényt szerezni tanainak. A katolikus hívők nevében is kénytelenek vagyunk tiltakozni az ellen, hogy egy magát katolikusnak valló egyén, akinek már hivatásánál fogva is tisztában kellene lennie a római katolikus vallás alaptételeivel, valamint az apostolok és azok utódainak jogaival, helytelen és indokolatlan álláspontját, jobban mondva állásfoglalását az igazi római katolikus hívők és a nyilvánosság előtt igazolni igyekezzék.

Az igazság a következő: A bánati római katolikus adminisztrátor *P. Rodics Rafael*, Beograd—Szmederevó-érsek ur 1928 január huszonnyolcadikán kelt és alaposan megindokolt pásztorlevelével felmentette a pancsevői római katolikus egyházközség régi vezetőségét és helyébe a ma működő egyháztanácsot nevezte ki azzal az utasítással, hogy az egyházközség ügyeinek vezetését a felmentett egyháztanácsról azonnal vegye át. A felmentett egyháztanács tagjai azonban kijelentették, hogy helyüket csak abban az esetben fogják az újonnan kinevezett egyháztanácsnak átengedni, hogyha az érsek ur ehhez karhatalmat venne igénybe, amit Rodics érsek fájó szívvel volt kénytelen az illetékes hatóságoktól kérelmezni, hogy rendelkezésük a tisztségükhöz görcsösen ragaszkodó volt egyháztanács tagjaival szemben érvényt szerezhessen.

A felmentett egyháztanácsnak az érsek ur rendelkezésével szemben tanúsított fellépése tette tehát szükségessé a karhatalom igénybevételét. A felmentett egyháztanács három országgyűlési képviselő — köztük dr. Hadházi radikálpárti, görögkeleti szerb vallású képviselő — útján panasszal fordult a vallásügyi miniszter urhoz, akinél úgy az érsek ur intézkedései, valamint a karhatalomnak az átadás körül történt igénybevétele ellen tiltakoztak és bizonyítani igyekeztek, hogy az egyházközség éléről való elmozdításuk úgy az egyházi, mint a világi törvényekbe ütközik és kérték a régi állapot visszaállítását. Felterjesztésükre a vallásügyi miniszter urtól az alábbi választ kapták:

»1928. évi február hó hetedikén kelt együttes előterjesztésükre van szerencsém önöket értesíteni a következőkről:

Igaz, hogy a bánati apostoli adminisztrátor ur kiadott és 1925. évi november hó elsejével területének összes római katolikus egyházközségeire nézve kötelezővé nyilvánított új és egyöntetű alapszabályokat, amivel egyuttal hatályon kívül helyezte az egyes egyházközségek meglévő alapszabályait, így a pancsevői római katolikus egyházközség alapszabályait is. Ezeket a pancsevői helyi alapszabályokat ugyan jóváhagyta 1905. évben a volt eszanádi püspök és látározta a volt magyar vallás- és közoktatásügyi miniszter, míg egy 1875. évi előbbi helyi szabályzat csak a volt magyar közigazgatási hatóságok jóváhagyásával volt éltetve. De eltekintve attól, hogy alapos utánjárásal megállapított nyert, hogy ezeket a helyi alapszabályokat nem alkalmazták, az egyháztagok bizonyos kisebbsége évtizedeken át nyilván az ezen alapszabályokba ütköző visszaéléseket követte el. Eltekintve továbbá attól is, hogy a bánati apostoli adminisztrátor ur előbb említett alapszabályait még nem nyerték el a mi államhatalmi szankciónkat, mindazonáltal, minthogy valamennyi elismert vallás állami alkotmányunk 12. szakasza értelmében önállóan rendezi belső vallási ügyeit és rendelkezik alapszabályaival és intézményeivel a törvényes határokon belül, míg a katolikus egyházi kodex 1519. és 1521. kánonja értelmében a helyi ordinariust illeti meg a felügyeleti jog területének egyházi vagyonával való mindennemű igazgatás felett, akkor hogyha világi személyeknek némi befolyás is engedtetett az igazgatás körül, az apostoli adminisztrátor ur sérelmezett alapszabályait a hívőkre nézve államunk alkotmányával biztosított teljes érvényességgel bírnak. Ez vonatkozik a pancsevői egyháztanács kinevezésére is.

Ily tényállás mellett az állami közigazgatási ható-

ságok belátásától függ és jogukban áll saját hatáskörükben a vallási hatóságok rendelkezésére bocsátani — mint a jelen esetben is — avagy megtagadni a karhatalmat.

Mindezek alapján, bár a nemzetgyűlési képviselő urak előbb említett előterjesztése folytán azonnal közbenjártam a belügyminiszter urnál a karhatalom felfüggesztése érdekében, amíg ez a vitás kérdés elintézését nem nyer, most a tényállásra vonatkozólag beszerzett előzetes információk után kénytelen vagyok a belügyminiszter urat is értesíteni az előzőkről és felkérni, hogy a neki alárendelt hatósági közegek is, ha szükséges lesz, az apostoli adminisztrátor ur segítségére legyenek a pancsevői római katolikus egyházközség viszonyainak rendezésénél.

Önöket is, Nemzetgyűlési Képviselő Urak, szintén kérem, hogy saját hatáskörükben is sziveskedjenek közrehatni a jó viszonyok és az államhatalom, valamint a római katolikus egyházi hatóságok közti szükséges egyetértés érdekében. Dragomir S. Obradovics vallásügyi miniszter.

A vallásügyi miniszter ur fenti határozata is világosan megállapítja tehát, hogy Rodics érsek ur csak a kánonokban és az alkotmányban biztosított jogaival élt, amikor a volt egyháztanácsot, amelynek érdekében dr. Scsitinszky Adolf ügyvéd most sikra száll, elmozdította és helyébe új egyháztanácsot nevezett ki; ugyanezen jogaival élt az érsek ur akkor is, amidőn a régi elavult alapszabályokat hatályon kívül helyezte és helyükbe új, a korszellemnek megfelelő, egyöntetű alapszabályokat léptetett életbe.

Rodics érsek ur által kinevezett és jelenleg működő pancsevői római katolikus egyháztanács tehát a vallásügyi miniszter ur rendelete szerint is fel van ruházva mindazon jogokkal, amelyek az érsek ur által kibocsátott alapszabályok értelmében megilletik. E jogai közé tartozik többek között a cikkirő által vitatott egyházi adó kivetési és beszedési joga is. Nagyon rossz szolgálatot tesz tehát cikkirő a római katolikus hívőknek, amikor az alkotmány, az egyházi törvények és a vallásügyi miniszter ur rendeletével ellentétes álláspontra helyezkedve, az adófizetés megtagadásának jogszerűségéről igyekszik őket meggyőzni.

Az egyháztanács meg fogja találni a módját, hogy a hívőknek netalán megtevesztett kis töredéke is eleget tegyen adófizetési kötelezettségének. Meg vagyunk győződve, hogy a római katolikus hívők be fogják látni, hogy az elmozdított egyháztanács mulasztása folytán éveken át be nem hajtított egyházi adó befizetése minden igaz katolikus hívőknek kötelessége.

Nem fedi a valóságot a cikkirőnek az az állítása, hogy az új egyháztanács az adók emelésével igyekszik az egyházközség jövedelmeit biztosítani. Igaz ellenben az, hogy az adók kivetése alkalmával ki fogjuk küszöbölni a felmentett egyháztanács jóvoltából eddig uralkodott anomáliákat, mert minden adófizetésre kötelezett hívő vagyoni és jövedelmi viszonyához mérten és arányosan lesz megadóztatva, a jogerősen kivetett adókat pedig mindenkivel tekintet nélkül arra, hogy a hívő az esetleges egyházközségi választások alkalmával kire fog szavazni, idejében fogjuk megfizetni.

Hogy a felmentett egyháztanács mily népszerűségnek örvendett már a katolikus hívőknel, legjobban bizonyítja az a tény, hogy a három év előtt megtartott hitközségi választások alkalmával csak az ellenzéki listára szavazók által elkövetett formai hibákon és néhány szavazaton mulott, hogy a felmentett egyháztanács tagjai már akkor el nem mozdítottak az egyházközség éléről. Nem csoda, hogy a hívők többsége megunta azt a gazdálkodást, amelynek védelmére kel most dr. Scsitinszky Adolf és amelynek eredménye az volt, hogy Pancsevőn a római katolikus templom volt az egyetlen, mely a háboru utáni tizedik évben is még egyetlen harang nélkül állott és melynek rendbehozatalával évtizedeken át senki a világon, legkevésbé pedig a volt egyháztanács törődött.

Ilyen viszonyok mellett minden józanul gondolkozó egyénnek be kell látnia, hogy az újonnan kinevezett egyháztanácsnak nemcsak legelső teendője, hanem kötelessége is volt harangok beszerzéséről és az évtizedeken át szerfölött elhanyagolt állapotban levő templom és római katolikus temető rendbe hozataláról gondoskodni, amit az egyháztanács meg is tett. Ez a ténykedésünk nemcsak a katolikus hívők, hanem az egész közvélemény általános elismerését és dicséretét váltotta ki, amit legjobban igazol a fényes ünnepek között megejtett harangszentelés, amelyen a polgári és katonai hatóságok nagyszámu képviselőin kívül a város egész közönsége vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül őszinte örömmel és lelkesedéssel vett részt. A felmentett egyháztanács tagjainak és a cikkirőnek az ünnepekről való távolmaradását igazán senkisémet méltatta figyelemre.

Az elmozdított egyháztanács a pásztorlevelével kiadott »memorandumában« legnagyobb érdemének igyekszik feltüntetni a helybeli Minorita-renddel évtizedeken át folytatott hadakozást a rend tulajdonát képező templom átvétele és világi rend felállítására körül.

A felmentett egyháztanács elnöke egynéhány társával a határörvidék felosztása után megvett a katonai hatóságtól a római katolikus hitközség részére egy házat ötvenezer forintért, melynek átalakítására a fentemlített »memorandum« szerint kettőszázézer arany forintot — valorizálva ma kb. 15.000.000 dinár — fordítottak.

Nem-e lett volna helyesebb, hogyha — megunva a minoritákkal való állandó civakodást — legalább is a huszonötödik év befejeztével a fenti összegnek csak egy harmadát is egy világi templom építésére fordítják, mely esetben szálloda helyett egy gyönyörű római katolikus templom díszíthetné Pancsevőt. Megtehetnék volna ezt annál is inkább, mert hiszen az alig pár száz hívőt számláló többi vallásfelekezetek a világháboru előtt gyönyörű templomokat építettek, ellenben a 9—10.000 hívőt számláló katolikus egyházközség vezetősége, bár állandóan hadilábon állott a minoritákkal, ismeretlen okokból ezt nem tette meg.

Nem felel meg a valóságnak az sem, hogy Rodics érsek ur ferencendi barátokat telepített ide, hanem tény az, hogy a békekötés után a felsőbb (római) egyházi hatóságok a helybeli Minorita-templomot mint a rend tulajdonát a zagrebi Minorita-provinciához csatolták, amely mások hiányában, igenis németül is beszélő horvát papokat küldött Pancsevőre éppen úgy, mint a hogy annak idején az aradi Minorita-provincia magyar papokat helyeztet ide lelki ügyeink vezetésére.

Elvitázzhatatlan tény, hogy a Minorita-renddel folytatott állandó civódás a katolikus hívők vagyoni és lelki ügyeinek teljes elhanyagolását eredményezte, aminek egész természetes következménye kellett hogy legyen a régi egyháztanácsnak a hitközségi ügyek vezetésétől való felmentése és új egyháztanács kinevezése.

Biztosítjuk a cikkirőt és a hiúságában megsértett volt hitközségi vezetőséget is, hogy úgy az egyház, valamint a katolikus hívők vallási, lelki és vagyoni ügyeit legalább is akkora gondossággal és lelkiismeretességgel fogjuk a szívünkön viselni és kezelni, mint ők tették, működésünkben önzés és részrehajlás nélkül kizárólag a hitközség és a hívők érdekeit fogjuk szem előtt tartani és ahelyett, hogy továbbfolytatnók a Minorita-renddel való meddő és céltalan perlekedést és civódást, mindent el fogunk követni, hogy egyházunkban a rendet, békességet és szeretetet visszaállítsuk.

Befejezésül pedig úgy a cikkirő, mint a volt egyháztanács lelki megnyugtatóására szükségesnek tartjuk megemlíteni, hogy a vallásügyi miniszter ur a felmentett egyháztanácsnak Rodics érsek ur intézkedései ellen beadott újabb panaszát is 3588/1928. számú határozatával, mint teljesen alaptalant elutasította.

A pancsevői római katolikus Egyháztanács nevében.

Preller László
elnök.

Tíz évi feyházra ítélték a legveszedelmesebb szubotikai zsebmetszőt

A Manojlovics-közben történt rablás tettesei a felebbviteli bíróság előtt

Noviszadról jelentik: A noviszadi felebbviteli bíróságon dr. Gyurgyev Bosko felebbviteli bírósági elnök tanácsa kedden tárgyalta Gindl-Pengős Ferenc huszonnyolc éves rovtomultu zsebmetsző és Kovács Antal hatvanhárom éves szubotikai, büntetett előéletű ügynök bűnügyét. Mindkettőt rablógyilkossági kísérlettel és rablással vádolta az ügyészség.

Gindl-Pengős ez év március 26-ikán Kovács Antallal együtt a Manojlovics-közben leütötték Mijatov Szreta gazdálkodót, akiről tudták, hogy sok pénz van nála. Amikor Mijatov eszméletlenül összeesett, elvették pénzt és értéktárgyait, majd ott a helyszínen osztozkodni kezdtek. Az osztozkodásnál összevesztek, verekedésre került a sor közöttük, erre figyelmes lett a rendőr, aki mindkettőt elfogta. A szubotikai törvényszéken Gindl két és fél évi, Kovácsot pedig másfél évi feyházra ítélték.

A felebbviteli bíróság megsemmisítette a szubotikai törvényszék ítéletét és Gindl büntetését tíz évi, Kovácsét pedig két évi feyházra emelte fel.

RUFF csokoládégyár
hét hónap alatt
1075 ajándékot
osztott ki

Nyolc év előtt elkövetett gyilkossággal vádolnak egy apatini halászt

A megvádolt halászmester eltűnt

Apatinból jelentik: Az apatini csendőrség néhány nap óta rendkívül titokzatos büntügyben folytat nyomozást, a szlankamenaci csendőrség felhívására. A napokban megjelent a szlankamenaci községhezán *Cirák* Antal nyolcvanegy éves halász és ott kijelentette, hogy lelkiismerete vallomásra kényszeríti olyan büntügyben, amelynek felderítésén évek óta fáradoznak.

— 1925 nyarán — mondotta *Cirák* — az egyik szrbobrani korcsmában együtt voltam *Majercesek* György negyven éves apatini halással, akitől horvázás közben megkérdeztem, hogy miért nem jön el Titelre, halászatot bérelni, ami sokkal jövedelmezőbb mint az apatini halászat. *Majercesek* kérdésekre hosszasan gondolkodás után válaszolt és azt mondta, hogy ő nem mehet soha Titelre, mert akkor elveszne. Fagatásomra, miután előzően megígértette velem, hogy senkinek sem szólok, elmondta, hogy azért nem mehet Titelre, mert ott meggyilkolt egy halászt és attól fél, hogy felismernék és elfognák. Nyolcvanegy éves ember vagyok, mindennap elvihet a halál, nem akarom ezt a titkot magammal a sirba vinni, ezért mondom el.

A szlankamenaci csendőrség erre érdeklődött Titelen, ahol közölték, hogy 1920-ban valóban meggyilkoltak ott egy halászmestert és a gyilkost ezidig még nem sikerült elfogni. A szlankamenaci csendőrség nyomában érintkezésbe lépett az apatini csendőrséggel, hogy tartóztassa le *Majercesek*ket, a letartóztatás azonban nem történt meg, mert *Majercesek* időközben eltűnt Apatinból és ismeretlen helyen tartózkodik. A csendőrség elrendelte a gyilkossággal vádolt halász körözését.

Sajtóperek napja

A noviszadi felebbviteli bíróság öt sajtóperben megsemmisítette az ítéletet

Noviszadról jelentik: A noviszadi felebbviteli bíróságon dr. *Gyurgyev* Boskó felebbviteli bírósági alelnök büntetőtanácsa hétfőn hat sajtóper tárgyalta.

Petrovaradinban a legutóbbi nemzetgyűlési válasszások alkalmával éles harc támadt dr. *Szélíg* Pál városi tanácsnok, rendőrfőkapitány és *Jelasics* Milan polgármester között, mert dr. *Szélíg* Pál a radikális párt híve volt, míg a polgármester a Radics-párt petrovaradini exponense. A harc nemcsak politikai téren, hanem személyes téren is folyt. *Jelasicsék* felfüggesztették állásától dr. *Szélíg* Pált, majd a harc folyamánaképpen a vukovári főispán viszont felfüggesztette állásától *Jelasics* Iván polgármestert. Ebben az atmoszférában a harc átterelődött a személyes térére. Ekkor jelent meg egy röpirat, amelyet dr. *Szélíg* Pál magára nézve sértőnek talált és a röpirat szerzője, *Jelasics* Iván polgármester fivére, *Jelasics* Pál petrovaradini nyomdatulajdonos ellen sajtóper indított. Hasonlóképpen sajtóper indítottak *Mragodanov* Milán, *Vukovics* Dragutin és *Golberger* József petrovaradini polgárok is, akiket a röpirat, mint a radikális párt és dr. *Szélíg* híveit sértően aposztrofált. A noviszadi törvényszék ezévi július 5-ikén *Jelasics* Pavlet 5500 dinár fő és 2500 dinár mellékbüntetésre ítélte, de az ítéletet a főmagánvádlók megelégedezték. A felebbviteli bíróság hétfőn megsemmisítette az elsőfoku ítéletet és *Jelasics* Pavlet egyhavi fogházra és 2000 dinár pénzbüntetésre ítélte.

A Szubotican megjelenő *Szervezett munkás* című lap ezévi január 2-iki számában »Ifjú munkások kizsákmányolása« című cikket irt *Bernold* Szilveszter noviszadi gyárosról. A cikk sértő kitételei miatt a szuboticaai törvényszék ezévi július 23-ikén *Domány* Jánost, a lap felelős szerkesztőjét 50 dinár fő- és 50 dinár mellékbüntetésre ítélte. A noviszadi felebbviteli bíróság megsemmisítette az elsőfoku ítéletet és a szuboticaai törvényszéket új ítélet hozatalára utasította.

A Vrsacén megjelenő *Glas Naroda* című lap mult évi október 2-ik és 9-iki számában *Ribárov* Dusan tanfelügyelőről rágalmazó cikket irt, amely miatt a tanfelügyelő sajtóper indított a lap ellen. A cikk írójaül *Sztankov* Sztjevan hatvannyolc éves nyugalmazott városi rendőr, a lap felelős szerkesztője jelentkezett, akit a belacrkvai törvényszék június 12-ikén felmentett. A noviszadi felebbviteli bíróság megsemmisítette az elsőfoku ítéletet és a vádlottat sajtó után elkövetett rágalmazás miatt hat havi fogházra és 3000 dinár pénzbüntetésre ítélte. A vádlott képviselőjében megjelent védő semmisségi panaszt jelentett be.

A »Hirlap« 1926. évi augusztus 10, 12, 13, 14 és 15-iki számában cikkek jelentek meg, amelyek a szuboticaai Mirtusz gyárban történt tüzesettel foglalkoztak. A cikkek miatt *Faragó* István, a gyár tulajdonosa sajtóper indított *Havas* Károly felelős szerkesztő *Csuka* János és *Farkas* Frigyes hirlapírók ellen. A szuboticaai törvényszék ez évi május 5-én mind a három vádlottat felmentette. A noviszadi felebbviteli bi-

róság megsemmisítette az ítéletet és a szuboticaai törvényszéket új ítélethozatalra utasította.

Glavaski Cedomir sztaribecseji tanító kartársáról, *Hadnagyev* Dimitrije sztaribecseji tanítóról mult évi január 7-ikén röpiratot jelentetett meg, amelyben sértő kifejezések voltak. Emtatt *Hadnagyev* Dimitrije sajtóper indított. A noviszadi törvényszék ez évi május 10-ikén husz napi fogházra ítélte *Glavaski* Cedomir tanítót. A noviszadi felebbviteli bíróság meg-

semmisítette az elsőfoku ítéletet és új ítélethozatalra utasította a noviszadi törvényszéket.

Findeis Antal gákovói földműves a noviszadi *Deutsches Volksblatt*-ban 1926. június 8-ikán »Aus der Bácska« című cikkben sértően nyilatkozott *Pavlov* Orestije kriaiajai jegyzőről. A noviszadi törvényszék a vádlottat 2000 dinár fő és 1000 dinár mellékbüntetésre ítélte. A noviszadi felebbviteli bíróság hétfőn helybenhagyta az ítéletet.

Mac Daniel amerikai bankár személyesen vezeti a kölcsöntárgyalásokat Szubotican

Sztipics Károly dr. polgármester nyilatkozata

Mac Daniel amerikai pénzesoportja egy hónapjal ezelőtt, mint ismeretes, ajánlatot tett Szubotica város tanácsának két millió dolláros hosszulejáratu kölcsön iránt. A városi tanács az ajánlat átvételnyozása után szobhati ülésén foglalkozott a kérdéssel és megállapította, hogy a kölcsön feltételei elfogadhatatlanok. A pénzesoport két millió dollárt ajánl azzal a feltétellel, hogy egy millió dollárért a város vegye át a villanytelepet. A városi tanács ezt elfogadhatatlannak tartja, mert becslése szerint a villanytelep nem ér meg többet négyszáz-öttszáz ezer dollárnál.

A városi tanács ilyen értelemben választott hétfőn a pénzesoportnak és közölte vele, hogy a tanács hajlandó egy millió dolláros kölcsönt kötni. Ebből a pénzből a város megváltaná a villanytelepet és elvégeztetné a legsürgősebb közmunkákat. A kölcsön garanciájaképpen a város hajlandó lekötni a villanytelepet.

Mac Daniel amerikai bankár, aki egy idő óta Szubotican tartózkodik, a kölcsön ügyében hétfőn délután felkeresie hivatalában *Sztipics* Károly dr. polgármestert, akivel hosszasan tanácskozott.

A *Bácsmegeyi Napló* munkatársa előtt *Sztipics* Károly dr. polgármester a következőképpen nyilatkozott a tárgyalásokról:

— Mac Daniel ural közölte a városi tanács határozatát, amit írásban is megküldünk a pénzesoportnak. Ő kijelentette, hogy válaszukra rövid időn belül megteszi megjegyzéseit.

A pénzesoport választától függ — mondotta a polgármester — hogy érdemleges tárgyalásokba bocsátkozunk-e a pénzesoporttal vagy sem. Abban az esetben, ha kielégítő választ kapunk, párhuzari értekeletet hívunk össze, amely azután dönteni fog a kölcsön sorsáról.

Szabó Mihály gyilkosai épelméjűek

A beográdi elmeegógyintézetből visszazállították a vádlottakat Noviszadra

Szabó Mihály sztaribecseji vagyonos gazdálkodó gyilkossága ügyében — amint ismeretes — szeptember hatodikán a felebbviteli bíróság úgy döntött, hogy a gyilkosságban való felbujtásért halálra ítél özvegy Szabó Mihályné és Börcsök Mihály, nemkülönben a tíz évi fegyházra ítél Szabó Márton és a hat évi börtönre ítél Börcsök Mária vádlottakat elmeállapotuk megvizsgálása végett átszállítja a beográdi elmeegógyintézetbe.

Szeptember tizenegyedikén a Szabó-család elítelt tagjait elszállították a beográdi elmeegógyintézetbe, ahol október 28-ikáig állandó és beható vizsgálat alatt állottak, az intézet legjelesebb orvosai figyelték meg a vádlottak elmeállapotát. A Szabó-család mind a négy tagja, amikor értesült a felebbviteli bíróság döntéséről, szimulálni kezdett és bo'ondoknak tette magát. Börcsök Mihály folyton hideg borogatásokat rakott a fejére, özvegy Szabó Mihályné, aki mindvégig jókedvű és bizakodó volt, váratlanul buskomor és életunt lett, viziókról panaszkodott, Szabó Márton pedig, aki a törvényszéki és a felebbviteli bírósági főtárgyaláson bárgyuan viselkedett, hirtelen

temperamentumosan hangoztatni kezdte, hogy őt ugy sem lehet elítélni, mert ő bolond.

Börcsök Mihály a vonaton, amikor Noviszadról Beogradba szállították, meg is mondta:

— Jobb bolondnak lenni, mint gyilkosnak.

Beogradban hat hétig tartott az elmeorvosi vizsgálat, amely azzal végződött, hogy hivatalos orvosszakértői megállapítást nyert, hogy a Szabó gyilkosság mind a négy vádlottja, ma is, akkor is, amikor a cselekedetet elkövették, teljesen épelméjűek voltak és így büntetőjogilag felelősségre vonhatók.

A Szabó-család négy tagját erős fedezet mellett hétfőn este visszahozták Noviszadra. A pályaudvarról rögtön az ügyészség fogházába szállították őket, ahol ugyanazokba a cellákba, ahol eddig voltak, helyezték el őket.

A beográdi elmeegógyintézet szakértői véleménye kedden reggel került a noviszadi ügyészséghez, amely az íratokat még kedden áttette a felebbviteli bírósághoz, amelynek büntetőtanácsai elnöke, dr. *Gyurgyev* Boskó felebbviteli bírósági alelnök még november hónapban kitüzi a folytatolagos felebbviteli tárgyalást.

OLGA CSEHOVA, AKI MOST BUDAPESTEN FILMEZIK, NEM ÉLHET SZERELEM NELKÜL

Beszélgetés a híres filmszínésznővel, aki már csecsemőkorában kezdte a színjátszást

(*Budapesti munkatársunktól.*) Olga Csehova legújabb filmjének főbb jelenetei itt készülnek el Budapesten. A művésznő egész nap távol van, már kora reggel autóra pakkolják és nekivágnak a városnak. Este tért vissza Royal-szállóbeli lakására, ahol lekötöző kedvességgel fogadta a hirlapírókat. Ezt azért kell külön is megemlíteni, mert Olga Csehova asszony ellentétben a többi csillagokkal, nem kéri magát, nem kell »főzni«, hogy művésznő az Istenért a publikum szent nevére, kérjék! magától és szivesen válaszol kérdéseinkre és mint rutinozott interjúadó, meg se várja a sablonos faggatásokat, magától és érdekesen nyilatkozik.

— Orosz nő vagyok — mondja — és a nevem nem amolyan felvett művésznév, mint azt rólam az egyik lapjuk írta, hanem családi nevem. *Csehoy Antal*, az iró, nagybátyám volt. Krimben születtem és már csecsemő koromban élénk hajlandóságot mutattam a színészet iránt. Ezt egykoru fényképekkel tudom igazolni. Nagybátyám egyik darabjában szerepeltem *ülög három hónapos koromban*...

— Szóval összesen hány éve játszik?

— Hátha innen kezdjük számítani, akkor... — rövid habozás után huszonöt éve... de rendes »felöltö« primadonna csak tizenéveséves koromban lettem.

— Szülői beleegyezéssel?

Nevet.

— Szépen! Látott már olyan szülőket, akik csak úgy ukmukfuk a szinpad martalékául dobják oda a lányukat?

— 2

— Annak rendje és módja szerint: *megszöktem*. Beleszereltem az unokaöcsémbe. Moszkvába szöktetett és feleségül vett. Két felejtethetlen esztendő teltöltünk egymás mellett. Olyan boldogok voltunk, amilyen boldog csak két egészséges szerelmes fiatal teremtés lehet. Öszintén mondhatom: ezek a küzdelmes esztendők életem legszebb emlékei. Aztán jött a szinpad, az uram nem nézte jószemmel a dolgot, elváltunk. A legnagyobb békességben. Azóta újra megnősült és bármilyen furesán hangzik is: a legjobb barátságban vagyok vele és a feleségével. Levelezünk és gyakran találkozzunk.

— Bocsásson meg a kérdésért: és az a szerelem nem lobbant fel újra a másodszeri találkozásnál?

— Soha többé. Eszünkbe se jutott, különben is a volt uram nagyon szerelmes a második feleségébe. Egyszerűen jó pajtások vagyunk, semmi több.

Lehajtja a fejét és nagy diónyi szemével néz rám.

— Minden elmulik — sóhajtja — a jó is és a rossz is. Az egész életem ilyen káprázatos rohanás előre, csak nem tudom mi után és mi felé. Alig fejezem be egyik filmemet, már a másiknak a szűzséjét teregetik elém: Jó lesz? Izgalmas mese, testre szabott szerep, siker, pénz szenzáció! Én pedig hagyom magam sodorni az árral. Mindig más és más vagyok. Csudálom, hogy az emberek nem tévesztenek össze önmagammal. Egyszer hercegnő, egyszer anya, egyszer kokott, ezer arc és ezer lélek. Ha néha lepergetem a régi filmjeimet, megdöbbenve kérdelem magamtól: *csakugyan ez voltam én?* Ez a kacér, vidám leány ez a bánatos fáradt asszony? És elstálok egy mozi előtt,

amelynek bejárata fölött a nevem ragyog fényből és káprázatból: *Olga Csehova!* Ilyenkor megdöbben a szívem, akár kis bakfis koromban, amikor a német tanár jött be az órákra...

— Szerelmes volt belé?

— Igen. Lehetetlen, nyurga, cvikkeres alak volt, ma is magam előtt látom a figuráját, de nekem tett szomorú szöke feje és az a reménytelenség, ami körülglóriázta egész alakját. Romantikus kislány voltam, ezért is lettem filmszínész. A szerelem különben is gyenge oldalam volt, akár a matematika.

— Hogy értsük ezt?

— A matematikából pillanatok alatt beszoksztam. És pillanatok alatt vesztettem el a fejemet, ha olyan férfi tűnt fel a láthatáron, aki az én hőbortos csitri fantáziámban a *lovagot jelentette*. De amilyen gyorsan jött, olyan gyorsan el is múlt. Az első csókig még el se jutottam, már újabb amorózó érdekelt. Ez volt talán a szerencsém. Így soha nagyobb szerelmi csalódás nem érhetett.

— Igazi nagy szerelem?

— *Három*. Az első az uram, aztán... egy színész... majd a harmadik... szintén... de ezt nem árulhatom el...

Ekkor nyílt az ajtó és egy vállas, szép szál férfi lépett be a szobába, Olga Csehova partnere. A művész elpirult. Ezt nem festékekkel produkálta, ez nem rendezői utasításra történt. Csak rájuk kellett nézni, ahogy egymásra pillantottak... Igazán könnyű volt ezeketán kitalálni, hogy kicsoda az a boldog harmadik...

Tamás István

Asszonyok a bíróság előtt

Hamis tanuzásért nyolchavi börtön

A szubotical törvényszéken kedden ítélték *Lanovics Milán* törvényszéki tanácselnök büntetőtanácsa három nadrljani asszony bűnügyében, akik közül az első kettő: *Repecki Piantek* Éva és édesanyja *Piantek Iona* hamis tanuzás és hamis eskü bűntettével, míg a harmadik *Krizsán Teréz*, hamis tanuzásra való rábírási bűntettével voltak vádolva.

A bűnügy előzményei meglehetősen komplikáltak és zavarosak. Évekkel ezelőtt *Krizsán Teréz* és *Milutinovic Gyuláné* született *Batta Amália* között per volt folyamatban, amelyet *Krizsán Teréz* nyert meg.

A dör után a faluban beszéltek, hogy *Milutinovic Gyuláné* állítólag azt mondta volna, hogy könnyű volt megnyerni a pert *Krizsán*nak, mert jóban van a bírósággal és itt igen sértő kifejezéseket használt. Amikor *Krizsán* erről tudomást szerzett, rágalmazásért és becsületsértésért pert indított *Milutinovic* ellen a szentai járásbíró előtt. Ezt a pert 1926 április 9-ikén a helyszínen, Sztarakanizsán tárgyalták. A tárgyalás során tanuként hallgatták ki *Repecki Évát* és *Piantek Ionát*, akik eskü alatt tett vallomásukban azt állították, hogy *ők* hallották, amikor *Milutinovic Gyuláné* a rágalmozó és sértő kifejezéseket használta. Az ő vallomásuk alapján *Milutinovic* bűnösnek mondták ki rágalmozás és becsületsértés vétségében és elítélték ezer dinár pénzbüntetésre. *Milutinovic* né, aki az egész tárgyalás során tagadta az elne emelt vádat és a leghatározottabban kijelentette, hogy ő egyáltalában nem használta az inkriminált kifejezéseket, felebbezett az elsőfoku marasztaló ítélet ellen azon a címen, hogy nem érzi magát bűnösnek. A felebbezés folytán az ügy a szubotical törvényszékhez, mint másodfoku fórumhoz került és itt az a meglepő fordulat történt, hogy *Repecki Éva*, valamint édesanyja, *Piantek Iona* kijelentették, hogy az első tárgyaláson hamisan vallottak és hamisan esküdtek. A vallomást azért tették *Milutinovic* né ellen, mert *Krizsán Teréz* rábeszélte őket, hogy mondják a tárgyaláson, hogy *Milutinovic* né tényleg mondtotta a sértő szavakat a bíró ellen. Azt ígérték, hogy ha megteszik a hamis vallomást, szekrényt, ágyat és minden mást vesznek neki, ami egy férjhez menő fiatal leánynak kell. A felebbeviteli tárgyaláson kiderült, hogy a két vallomás, amelynek alapján *Milutinovic* né elítélték, hamis volt, a másodfokon ítélték bíróság *Milutinovic* né felmentette, viszont az ügyészség bűnvádi eljárást indított *Repecki Éva* és *Piantek Iona* ellen hamis tanuzás és hamis eskü bűntette miatt. Ugyancsak eljárás indult *Krizsán Teréz* ellen hamis tanuzásra való rábírási bűntettéért.

Ezt az ügyet tárgyalták kedden a szubotical törvényszéken. A vádat *Makszimovic* Sztvetisláv vezető ügyész képviselte, a vádlottakat dr. Risztics Bozsád és dr. Veréb Gyula védtek.

A tárgyalásra a három vádlotton kívül, mintegy husz tanut idéztek meg és nagyszámu érdeklődő is jött Nadrljából, úgyhogy szinte a fél község jelen volt a tárgyaláson.

Repecki Éva és édesanyja, *Piantek Iona* beismerték, hogy az első tárgyaláson hamisan tanuskodtak és hamisan esküdtek, de ezt azért tették, mert erre őket *Krizsán Teréz* rábeszélte és kényszerítette részben ígéretekkel, részben fenyegetésekkel. A harmadrendű vádlott, *Krizsán Teréz* tagadta, hogy ő egy

szóval is rábeszélte volna az első és másodrendű vádlottakat a hamis tanuzásra.

A kihallgatott tanuk elmondották, hogy miket terjesztettek a faluban arról, miért lett pernyertes *Krizsán Teréz*. A tanuk közül egyik sem vallotta, hogy tudomással bírna arról, hogy *Krizsán Teréz* rábeszélte volna a két elsőrendű vádlottat a hamis tanuzásra.

A bizonyítási eljárás után, amely fél kettőig elhuzódott, meghozta a bíróság az ítéletet, amely szerint bűnösnek mondták ki *Repecki Évát* és *Piantek Ionát* a hamis tanuzás és hamis eskü bűntettében és az enyhítő körülmények figyelembe vételével elítélte őket nyolc havi börtönre. A harmadrendű vádlott, *Krizsán Teréz* a bíróság felmentette, mivel a bűnössége mellett nem merült fel bizonyíték. Az ügyész szigorításért felebbezett.

Három évre ítélték

a sikkasztó odzsacii adópénztárnokot Hét rendbeli hivatali sikkasztásban mondták ki bűnösnek Jovanovic Sztvetislávot

Szomborból jelentik: A szombori törvényszék dr. *Maslevics* tanácsa hétfőn tárgyalta *Jovanovic Sztvetisláv* dárda, később odzsacii adóügyi pénztárnok bűnügyét, akit az ügyészség hét rendbeli hivatali sikkasztás bűntettével vádolt *Jovanovic* 1926-ban és 1927-ben Dárdán és Odzsacin, a szombori pénzügyigazgatóság fennhatósága alá tartozó adóhivatalokban volt alkalmazásban. Mindkét helyen szabálytalanságokat követett el, a befizetett adóösszegeket nem vezette be a pénztárkönyvbe, hanem a pénzekről nyugtát adott és az összegeket saját céljaira fordította. Ilyen módon mintegy negyven ezer dinárral károsította meg az állampénztárt. A sikkasztást az egyik hivatalvizsgálat alkalmával fedezték fel Odzsacin és ez alkalommal az adópénztárnak előbbi hivatalában, Dárdán is vizsgálatot indítottak. A vizsgálat során megállapították, hogy *Jovanovic* ott is hasonló bűncselekményeket követett el.

A tárgyalásra huszonöt tanut idéztek be, akiknek kihallgatása az egész délelőttöt és délutánt igénybe vette. *Jovanovic* a tárgyaláson tagadta a sikkasztást. Azzal védekezett, hogy a hiányzó összegeket feledékenységből nem vezette be a főkönyvbe, a pénzt azonban nem ő vitte el. Tanukat nevezett meg, akikkel igazolni tudja, hogy mindig szerényen és szűkös viszonyok között élt.

A bíróság a késő esti órákban hozta meg az ítéletet, amely szerint *Jovanovic* hét rendbeli hivatali sikkasztás bűntettében mondta ki bűnösnek és háromévi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen úgy dr. *Tapavica* Simon védő, mint dr. *Perkovic* József ügyész felebbezést jelentett be.

Kibékül a két becskereki radikális frakció?

Mindkét oldalon kívánják a pártegység helyreállítását

Becskerekről jelentik: Mint ismeretes, a legélesebb harc a radikális párt két frakciója között éppen Becskereken dúl már hosszabb idő óta. Egyik oldalon a hivatalos radikális párt áll, amelynek elnöke *Beslic* Nikola, a beogradi tartománygyűlés elnöke. Ez a frakció *Vukicevic* Velja volt miniszterelnököt és *Sztankovic* Sztvetozár volt földművelésügyi minisztert tekinteli vezérének. A másik oldalon áll a főbizottsági csoport, amelynek elnöke *Popov* Dusan földműves, szellemi vezére pedig dr. *Ankics* Bözsa becskereki ügyvéd. Ez a csoport *Ninesics* Momesillo volt külügyminiszter és a főbizottság politikáját támogatja.

Ez utóbbi frakció a legélesebb harcot folytatja már hónapok óta a *Beslic*-frakció és annak minden exponeense ellen. A harc főként a *Radkalszki Borac* hárságjain folyik, amelyben hétről-hétre a legélesebb hangu, súlyos vádak tartalmazó általános politikai és egyes egyének ellen irányuló támadások jelennek meg. Annál nagyobb meglepetést keltett itteni politikai körökben az a hír, hogy a két szembandló radikális frakció között kibékülés van készülöben. A hírek szerint már meg is indultak a tárgyalások a két pártfrakció között az egyesülés feltételeinek megállapítása céljából.

Munkatársunk ebben a kérdésben beszélgetett dr. *Ankics* Bözsa ügyvéddel, a *Ninesics*-féle radikális frakció becskereki vezérével, aki az elterjedt kibékülési hírekkel kapcsolatban a következőket mondta:

— Tény az, hogy történtek bizonyos kísérletek a két radikális pártcsoport közt ellentétek eliminálása érdekében. A másik oldalról puhatolozások történtek arra nézve, hajlandók volnánk-e errenézve tárgyalásokba bocsátkozni. A mi részünkről megvan a hajlandóság a radikális párt egységének helyreállítására Becskereken, ezt meg is mondtuk az illetőnek, azonban nem vagyunk hajlandók tárgyalni a lábbal, mikor a fejrel is tárgyalhatunk. Szerintünk itt nem *Beslic*

a fej, hanem *Rajics Sztvetisláv* főispán és mi csak vele vagyunk hajlandók tárgyalni a megegyezésről.

— A mi kívánságunk, mint a megegyezés alapja, az volna, hogy a másik oldalon is ismerjék el a mi álláspontunk jogosságát a városi tisztviselői választások kérdésében. A mi álláspontunk abban áll, hogy az első tisztviselői választások érvényesek, mert azokat senki sem felebbezte meg. A közigazgatási bíróság ugyanis csak a városi képviselők választását semmisítette meg, ez azonban nem jelenti a tisztviselőválasztások érvénytelenségét is. Ez tisztára elvi álláspont, nem személyi kérdés, aminek bizonyosságául a mi frakciónkhoz tartozó tisztviselők hajlandók lemondani állásukról s ez esetben újra választhatnának tisztviselőket a megüresedő helyekre. Ugyanígy nem ragaszkodnánk *Alekszics* Bogoljub polgármester személyéhez sem, csak azt kívánjuk, hogy az új polgármester radikális legyen. Azt hiszem, hogy ez a kívánságunk akceptálható és számítok rá, hogy *Rajics főispán* rövidesen csakugyan sor kerül a tárgyalások feltételére.

Munkatársunk beszélt a radikális párt másik csoportjának több vezetőjével erről a kérdéstről és ezek kijelentették, hogy bármennyire kívánatos volna is a radikális egység megteremtése, nem tartják valószínűnek, hogy a jelen körülmények között a béke helyreállhasson, mert az ellentétek túlságosan kiéleződtek.

Benedek Péter földműves-festőművész a Nemzeti Szalonban

(*Budapesti munkatársunktól*). Egy kajlabajszu, vékonydangájú, feketedolmányos falusi magyar paraszt áll a Nemzeti Szalon előcsarnokában. Úszodi földműves, *Benedek Péter*nek hívják. Festő. Beszélni nem igen tud. Csak annyit felel, hogy igen, meg nem. De nincs is szükség itt az ő ékesszólására, beszélnek helyette a képei. Három terem: ceruzarajz, akvarell, pasztel. Egy zseni alkotásai.

A művész elskatulyázásával, értékének lemérésével manapság könnyen végzünk, a kritikus vagy könnyűnek találja művét és azt mondja: rossz. Vagy ha megvan előgedve, nyomban kimondja a szentenciat: tehetséges! Mifelénk legalább is csak tehetségek és tehetségtelenek vannak. Úgy vagyunk ezzel is, mint a megszólítással. Azelőtt a tekintetes titulus is hízog és megtisztelő címzés volt manapság ez szinte sértés számba megy, a legkisebb is nagyságosnál kezdődik. Minden fiatal költő tehetséges, minden fiatal piktör tehetséges, minden fiatal muzikus tehetséges. Milyen jelzővel illessük tehát *Benedek Pétert*, a paraszt festőt, ha nem azzal, hogy zseniális? Ösztönös alkotó, akit még nem rontottak meg az iskolák, autodidakta, aki nem az akadémián sajátította el az ecsetkezelést, nem rendszereken és hagyományokon virágozott ki a tehetsége, egyetlen mestere maga az őstermészet, az élet. A magyar falu festője. Egy álmélködő ember a föld hátán, kerekre táglult pupillákkal csudálkozik mindenben és minket is csudálkozásra kényszerít. Ebben rejlik egyik főereje, az a mágikus varázs, amely színin és képein át bennünket is elandalít a falu poézisén és meghökent a nyomor láttán, amely nem dekoratív, nem »érdekes«, hanem elképesztő és felháborító. Pedig *Benedek Péter* sohasem olvasta *Marxot*, talán még a Népszava plakátjait se látta soha, csak azt mondja el, amit maga tapasztalt, a nyomoruságról, a falu szegényeiről és urairól, bánatáról és örömről.

Nekünk, városiakoknak, az első pillanatra kőssé modorosnak tűnik ez a csudával határos primitív szépség, a finomkodó egyszerűség, japános tájak, cukorporral behintett téli országút, tovasikló szán, lakodalmas menet, csecsemőjét szoptató anya, ebédülő parasztgazda, minden, minden, azzal a meztelen üdeséggel, ami alakjain elárad. Mese és valóság keresztetik egymást a pasztelieiben, élnek, lélegzenek, női portréja a legszebb angyalképeket is felülmulja. Lélek és emberiség a levegőjük és valami diadalmas erkölcsi fölény ömlik belőlük: a jó emberé, a zsenié, aki keresztül néz a dolgokon, fákön, madarakon, hegyeken és vizcken álomlátó röntgenszemeivel, amelyek így szentől szembe olyan semmitmondó naivitással morednek ránk. A falusi *Bodriknak* van ilyen becsületes, hűséges kutyaszemük és az angyaloknak *Rafael* képein.

Rousseau a finác és *Van Gógh* lehettek volna a mesterei *Benedek Péter*nek, ha egyáltalán szüksége lenne »mesterekre«, akiknek hatása alatt talált volna aztán rá a maga igaz utjaira. De a jó *Benedek Péter* a maga paraszti zárkózottságában taláncsak itt Pesten hallotta először ezeket a neveket, többi nagyírű kollegáival egyetemben. »Falusi temetés« című képe úgy hat, mint egy *Kassák* vers. Több mint műalkotás. Csoda. Amit produkál, azt nem lehetett tanulni, legfeljebb majd őt fogják utánozni az új primitívek, akik azonban nyomban megérezzük, hogy nini, a piktör ur primitívet játszik!

Benedek Péter kiállítását a Faluszövetség rendezte

A csehszlovák jubileumi ünnepeken a szlovákok teljes egyenjogúságot követelnek

A csehszlovák kormány betiltotta a kommunistapárt lapjait

Prágából jelentik: A csehszlovák jubileumi ünnepek alkalmából Hlinka is ünnepi cikket írt a szlovák néppárt lapjába, a Slovak-ba. A cseh nemzetnek észre kell térni — írja Hlinka — amíg nem késő és tudatára kell ébredni, hogy a cseh és a szlovák nép között jobb viszonyt kell teremteni, mert ha a szlovákok nemzeti követeléseit a cseh nacionalisták továbbra is figyelmen kívül hagyják, akkor nem javulhat meg a kölcsönös viszony. Ugyanez áll a vallás szabad gyakorlata terén is és a cseh nemzet meggyőződhetett az

elmúlt tíz év alatt, hogy a szlovák nemzetet nem lehet husszítizmussal, vagy pogánysággal traktálni. A cseh nemzetnek — fejezi be Hlinka cikkét — tanulni kell a történelemből és saját sorsából, még inkább azonban a szlovák nép történetéből.

A csehszlovák kormány egy hónapra betiltotta a kommunistapárt reggeli lapját, a Lude Pravot és a kommunisták esti lapját, a Lude Vecsernik-et, mert mind a két lap a köztársaság tízéves jubileumának megünnepelése ellen izgatott.

A német kormány lépéseket tesz a Dawes-tervezet módosítása és a Rajnavidék kiürítése érdekében

A párisi német nagykövet találkozása Stresemann külügyminiszterrel

Párisból jelentik: Hoersch párisi német követ Wiesbadenba érkezett, ahol Schacht német birodalmi bankelnök jelenlétében tanácskozott Stresemann külügyminiszterrel. A párisi lapok értesülése szerint

a német birodalmi kormány a legközelebbi napokban lépéseket fog tenni a Dawes-tervezet módosítása és a Rajnavidék kiürítése céljából.

Amennyiben a londoni, párisi, brüsszeli, római és tokiói német követek a nagyhatalmak kormányainál szóbelileg be fogják jelenteni Németországnak ezt a kívánását.

Hír szerint

a Rajna-kiürítés folytatásáról tárgyalások vannak már folyamatban.

A Rajna-szövetségközi bizottság Oblenzből az elfoglalt helyiségek összes bérleti szerződéseit felmondotta és minden előkészületet megtett, hogy székhelyét Oblenzből Wiesbadenbe tegye át. Állítólag elkészültek az utasítások a második rajnai zóna kiürítésének módosításáról. A második zóna megszálló csapatait nem helyezik át a harmadikba, hanem egyenesen haza vezénylik. Hírek szerint a második zóna kiürítése január tizedikén érne véget és a harmadik zóna kiürítése a jövő nyáron kezdődne meg.

NAPRÓL-NAPRA

Ki eszik meg több békát? Olaszországban, Gonzagában, olyan eset történt, mely ritkítja párját még a fogadások furcsa történetében is.

Egy este összejött hat-hét fiatal — husz-huszonkét éves — földmives, csónakra szállt s a tengerben összefogdosott több mint félezer békát. Utána vacsorát csaptak, a békákat megsütötték s a szokott nemzeti eledellel a polentával együtt enni kezdték. Közben iszogatták a sötétvörös chiantit.

Vacsora közben az egyik földmivesnek az az ötlete támadt, hogy fogadjanak, vajjon ki tud minél rövidebb idő alatt minél több békát megenni. Aki legtöbbet eszik meg, az a győztes.

A vacsorázók egymás tenyerébe csaptak, állt a fogadás, ittak rá, aztán a fogadási szabályok szerint megkezdődött a verseny, nagy vidámság közepette.

Rövidesen kiderült, hogy Rossi nevű földmives vezet, az egymásután száznegyven békát evett meg. Nyomban utána következett Mantovanelli, százhuszonhét békájával, aki mindenképpen azon igyekezett, hogy másodikként lépjen elő. (Nem azért nyelt le ennyi békát, hogy második maradjon.)

De mikor a százhuszonnyolcadik békába harapott, összerogyott, elterült a földön. Irtózatos fájdalomról panaszkodott. Ezért sürgősen orvost hívtak, aki gyorsmódszert alkalmazott, de utána is oly rosszul volt, hogy be kellett szállítani a kórházba s ott azonnal műtétet kellett rajta végrehajtani.

A békák — bosszút állnak!

*

A gombokról. Különös, legtöbbször azt állítják, hogy sohase vesznek gombot. Az emberek a gombot öntudatlanul vásárolják. Új ruhát rendelnek s az új ruhán természetesen gombok vannak. Kiszámították, hogy Angliában évente körülbelül 2800 millió gombot vesznek, vagyis közel három milliárdot. Ez történik Franciaországban, Olaszországban is. Az angol ember évente átlag két új öltönyt készít s egy új télikabátot, melyet hatvan-hetven gomb díszít.

Ha számba vesszük, hogy a fehérneműek mosásánál a gombok rongálódnak, egy férfi gombszükséglete százra tehető. A nők szintén rengeteg diszgombot fogyasztanak.

E gombdívat ellen a takarékoság szószólói hadat üzentek az angol képviselőházban. Ne pazaroljunk. Töröljük el a gombot. A Picadilly nagy szabói máris több férfiruhát hoztak forgalomba, melyeken nincsenek gombok. Lehet, hogy ezek is divathájonnak, mint Byron puha gallérai. De még korai jóslásokba bocsátkozni.

Egyelőre az ember nagyon ragaszkodik a gombhoz s valami szomorúságot érez, mikor ez a furcsa barátja elhagyja őt és leszakad róla.

Derűre-borúra gyártják az érc, elefántcsont, nikkel, csont gyöngyház gombokat. Sőt újabb sajtóból

is készítik. Egy új módszer segítségével ezt a tejterméket vegyi módon, vízyomással átalakítják s gombot faragnak belőle. Olyan kemény és tartós, hogy még meg se lehet enni!

*

A frank a századok során. Miután a francia frank zuhanását megállították, a *Matin* — most már veszélytelenül — elméltatást közöl arról, mennyit esett a francia frank értéke a századok során.

Tegyük föl, hogy valakinek Nagy Károly idejében óriási vagyona volt, kerek összegben 3.650.000 frankja, mely évente — tíz százalékkal számítva — 365.000 frank évi jövedelmet hozott neki.

Amikor 1226-ban IX. Lajos trónra lépett, a vagyon félmillió frankkal csökkent. 1300-ban 320.000 frankra zsugorodott. Egy évszázad múltán 170.000 frankra és 1500-ban 140.000 frank lett belőle.

A tizenharmadik században az óriási alapvagyon 22.000 frank lett, majd a forradalom s a császárságok alatt, a háborús rázkódások következtében a nagykárolyi korból származó summa 4750 frank lett, mely a tulajdonosának évente 190 frank jövedelmet hajtott.

Mindez még nem minden, minthogy a 3 és félmillió frank alapvagyon, ha tekintetbe vesszük a pénz elértéktelenedését és vásárló erejének csökkentését, még kevesebbet hoz, amennyiben a 190 frank kamat körülbelül a mai 50 franknak felel meg.

Ha valaki takarékoskodik és fogához ver minden sou-t, így jár. Ez óriási pénz hozadékából manapság még cigarettát, gyufát se vásárolhat.

*

Hordozható motorcsónak. A Themzón nyáiban feltűnt egy igen gyors motorcsónak, melyet Stowaway-nak neveznek. Ez óránként negyvenkét kilométernyi utat tehet meg.

Nyolc lóerős motorral van ellátva, az egész mindössze hetvenkét kilogrammot nyom.

Az új motorcsónak legfőbb előnye az, hogy kézben hordozható, egész hosszában összehajlítható s fara oly ügyesen van szerkesztve, hogy szétszedhető, beállítható egy szoba sarkába is.

Tekintve, hogy ily csekély a súlya, két ember könnyelműen viheti, összerakhatja, pár perc alatt szétszedheti. Amikor használni akarják a csónakot, a motort egy-kettő rászerelelik és éppoly könnyen levelehetik róla, mikor a csónakot partra vontatják és haza akarják vinni. A csónakkal körülbelül úgy lehet bánni, mint egy harmonikás utibőrönddel.

A Stowaway Londonban nagy föltűnést kelt a Themzón, maga köré gyűjti a kíváncsiakat. Boldog tulajdonosai könnyűszerrel utazhatnak, holmijukat még egy autóbussz tetőülésére is fölvihetik, vagy föltehetik az autó tetőjére, a vonatra, aztán a legközelebbi folyónál folytathatják utjukat.

Kövérháznak vagy onkrás dának — kam s
ÜZLETHELYISÉG
10x10 méter, ugyan kőra be'lo izozott pine vel kiadó
a ROY.-L. szálló épületében Beograd, Kr. Petra 70. Tel. 51-27

Az orleánsi szűz hetedik gyermeke

Ludmilla Pitoeff, a híres párisi színésznő megszülte hetedik gyermekét

Párisból jelentik: A párisi színházevilág ismertebb tagjai néhány nap óta Pitoeffék házában adnak egymásnak találkozót. A híres színészpárt nagy családi öröm érte: Ludmilla Pitoeff, az ismert hősnő, aki a színpadon filigrán leányokat szokott alakítani, a világra hozta hetedik gyermekét. Pitoefféknek így most már öt fiuk és két leányuk van. A párisi kollégák virágokkal halmozták el a színésznőt, aki bebizonyította, hogy anyaszerepeknél is a legkiválóbb. Egy hírlapíró meglátogatta Pitoeffnét, aki mosolyogva adott interjút. Ahogy szokás mondani, kezdte a diskurzust, anya és gyermeke jól érzik magukat. Ime, itt van a kicsike, hetedik gyermekünk, aki a Jeanne nevet kapta. Az uram odavan a boldogságtól. Minden este játszik, de még a felvonásközökben is hazatelefonál, hogy mi van a gyerekekkel. Színésznői pályafutásom alatt most már hetedszer kell félbeszakítanom a szereplésemet az anyai kötelességek miatt. Bizonyára mosolyogni fog, ha emlékezetembe hozom, hogy még két hónappal ezelőtt felléptem az Orleánsi Szűz címszerepében. Pitoeffné ezután bemutatta az újságíróknak az édesapját, a volt cári hadsereg tábornokát, Przemysl egyik ostromlóját. A tábornok is nagyon örül a hetedik unokának. »Csak az a kár, mondotta rezignáltan, hogy nem odahaza Szent-Péterváron ülhettük meg ezt az örömmünnepet.« A hírlapíró ezután indiszkrétan megkérdezte, hogy a gyermekáldás befejezettnek tekinthető-e Pitoeffék házában? A fiatal mama mosolyogva válaszolta: »Isten ments! Az urammal együtt azt szeretnők, hogy legalább tíz gyermekünk legyen.« Ettől a szép céltől bizony már nincsen nagyon messze a Pitoeff házaspár.

GEPTULAJDONOSOK

ES IPARVÁLLALATOK

Ajánlom modern gépekkel felszerelt üzememet. Esztergálás, fogaskerékmarás. Tömegcikkgyártás, törött géprészek hegesztése. — Minden másnap öntés, Hamburger-Gépipar és Vasöntőde

Az éjjeli látogató

A lakó betörte a háztulajdonosnő ajtáját, hogy megpofozhassa

Beeskerekről jelentik: Érdekes tárgyalás volt hét-főn a beeskereki törvényszék Bunics-tanácsa előtt. Milics Iván szerbcermjai kereskedőt magánlaksértés büntette és becsületsértés vétsége miatt vonta felelősségre a bíróság, mert 1925. augusztus 27-én éjjel tizenegy órakor betörte özvegy Szabó Jánosné született Gyurics Anna háztulajdonosnő szobájának ajtáját és az ágyából egy szál ingben kiugró özvegyet kétszer pofonította.

Milics Iván az elnök kérdésére kijelentette, hogy részben hűsönsnek érzi magát, amennyiben az éjszakai órákban tényleg benyitott özvegy Szabóné szobájába és öt kétszer pofonvágtá, de az ajtó nem volt bezárva, vagy ha be volt, akkor nagyon rosszul, mert ő csak benyomta a kilincset és az ajtó kinyílt. Tettét azért követte el, mert az özvegy, akinél ő egy szobát birt albérlésben, szintén bement az ő lakásába, amikor ő nem volt odahaza, az ajtót álkuccsal kinyitotta és az ágyneműket kihordta az udvarra. Mikor ő hazajött és látta mindezt, a házban lakó Remsák csendőr-örmester pedig felheccelte, hogy ezt ne tölje, akkor ő felháborodásában elkövette a tettet. Utóbb aztán megtudta, hogy az asszonyt is az örmeester beszélte rá, hogy hordja ki az ágyneműket, őt is az örmeester piszkálta föl és mindezzel az volt a célja, hogy az ő lakását megszerezze magának, ami sikerült is neki.

Özvegy Szabóné egészen másképpen adta elő a tényállást. Négy hónapja lakott nála butorozott lakásban a vádlott, az ágyneműt pedig egyszer se tette ki szellőzni. Erre ő kihordta, mert az ágynemű az övé és ha nem szellőztetik, akkor elromlik. Éjjel tizenegy órakor iszonyuan dörömböltek a szobája ajtáján, majd rugdosták az ajtót, végül pedig nagy erővel benyomták, úgyhogy a lakatból kiestek a srótok. Ő ijedtében kiugrott az ágyból, Milics pedig kiabált egy ideig majd neki rontott és kétszer arculütötte.

Ugyanigy adta elő a tényállást Remsák Fáni tanu a csendőrörmester felesége, aki hozzátette még azt is, hogy az ő férje nem izgathatta föl a vádlottat, mert akkor nem is volt otthon. Erre a bíróság kihirdette ítéletét, amely szerint Milics Ivánt két napi fogházra ítélte. Az ítéletben a vádlottat megnyugodott.

Szerdán hirdetik ki az ítéletet az essen diákgyilkosság büntetésében

Az orvosok szerint Huszmann nem beszámítható

Essenből jelentik: A Huszmann elleni pörben teljesen tájékozatlanul áll a közvélemény, mert az utóbbi napokban a tanúhallgatások zárt ajtók mögött folytak és a sajtót is kirekesztették a tárgyalási teremből. A szombati tárgyalási napon doktor Hübnér brünni egyetemi tanár, törvényszéki orvosszakértő előadta az orvosszakértők véleményét, mely szerint Huszmann nem teljesen normális. Hajlama van az uralomvágyra és az érvényesülési érzelme túlságosan ki van fejlődve. Bizonyos önféjlesztés és makacsság tapasztalható nála, hajlamos arra, hogy nálánál alacsonyabb értékű elemekkel barátkozzék és céljai keresztülvitelénél a fenyegetésektől sem riad vissza. Bizonyos mértékig kettős lelki élete van. A pubertás még nem zárult le az életében, az intelligenciája túlszárnyalja iskolatársait. Sok vonatkozásban gyerekes, az alkohol beteges tüneteket vált ki nála. Szadizmusa tudományos alapon nincs bebizonyítva, de úgy látszik hajlamos erre. Daubéhoz való viszonyánál valószínűleg szexuális vonatkozások játszottak a főszerepet és úgy látszik Daube igyekezett megszakítani a Huszmannal fennálló szexuális kötelékeket. Vannak bizonyos momentumok, amelyek nem magyarázhatók meg a pubertás jelentőségeivel és amelyek joggá teszik a homoszexualitás gyanúját. Müller Hesz bonni egyetemi tanár kiegészítette az orvosszakértői véleményt azzal, hogy Huszmann tettének gyökerei nem kereshetők a millióban, szóval az iskola életében, hanem kizárólag a tettes egyéniségből fakadtak. Hétfőn nem volt tárgyalás. Kedden elhangzottak a perbeszédek és az ítéletet valószínűleg szerdán este hirdetik ki.

Jolly Joker az asztal alatt Rómi-csalásért másfélvi börtönre ítélték egy álbárot

Bécsből jelentik: Most ítélték másfélvi súlyosított börtönre »Baron de Link«-et, aki mint spanyol diplomata, majd mint badeni nagyherceg, legutóbb pedig Ignatieff herceg és báró Korff szerepelt nemzetközi előkelő furdóhelyeken, igazi neve pedig Link-Natanson Félix és a lengyelországi Woclawekből való. A Semmeringen mint Spanyolország diplomáciai képviselője választékos modorával, elegáns külsejével és csinos megjelenésével hamarosan a Südbahn-hotel vendégeinek kedvence lett. A bécsi üdülők törték magukat utána, hogy a spanyol báróval kártyázhassanak, de nagyon megadták az árát, mert báró »De Link« hallatlan szerencsével játszott, míg rajta nem kapták, hogy hamisan kártyázik.

Magas alapon játszották a rómit s egyetlen egyszer sem fordult elő, hogy a spanyol diplomata vesztett volna, ami gyanút keltett s figyelni kezdtek. Egy osztrák nyaralóvendég, akinek már kétezer shillingjét nyerte el Link, abbahagyta a játékot s attól fogva kibicelt, hogy megfigyelhesse a gyanús embert. Hamarosan rájött, hogy a báró ur az asztal alól szokta előszedni a Jolly Jokert. Nyomban leleplezte, mire a spanyol diplomata előkelő grandezzaival névjegyvet vett elő zsebéből s odanyújtotta azzal, hogy el fogja küldeni párbajsegédeit, majd feltűnés nélkül igyekezett a játékszobából eltűnni.

Párbajozás helyett azonban a nemzetközi kalandor fölkereste leleplezőjét és beavatta titkába, egyben kérlelte, hogy álljanak össze közös üzletre, okosabb lesz, mintha feljelenen a rendőrségen. A bécsi ur úgy tett, mintha kötélinek állana, eltanulta a trükköket és a törvényszéki tárgyaláson, mint koronatanu azt is el tudta mondani, hogy az álbárok már megjárta az összes nemzetközi furdóhelyeket s mindenütt hamisan játszott.

Másfélvi börtönbüntetésének kitöltése után ki fogják toloncolni Ausztriából a nemzetközi kalandort.

TÖZSDE

Zürich, okt. 30. (Zárlat.) Beograd 9.13, Páris 20.30, London 25.20 $\frac{1}{2}$, Newyork 519.70, Brüsszel 72.22, Milánó 27.2175, Amszterdam 208.40, Berlin 123.80, Bécs 73.10, Szófia 3.75, Prága 15.40, Varsó 58.20, Budapest 90.615, Bukarest 3.135.

Zagreb, okt. 30. (Zárlat.) Páris 221.47—223.47, London 275.79—275.79, Newyork 56.76—56.96, Zürich 1094.10—1097.10, Milánó 297.19—299.19, Amszterdam 2281—2287, Berlin 1355.50—1358.50, Bécs 799.64—802.64, Prága 168.37—169.17.

Beograd, okt. 30. (Zárlat.) Páris 221.47—223.47, London 275.79—276.59, Newyork 56.78—56.98, Brüsszel

szel 790.09—793.07, Genf 10.9410—10.9710, Milánó 297.10—299.10, Berlin 13.585—13.595, Bécs 799.64—802.64, Prága 168.37—169.17, Budapest 9.914—9.944, Bukarest 34.45—34.95.

Noviszdai terménytőzsde, okt. 30. Buza bácskai, felsőbácskai, tavaszi bácskai és szerémi 79—80 kg. 250—252.50, bácskai és szerémi I, II, III. 79—80 kg. 267.50—272.50, bánáti 245—247.50, bánáti paritás Vrsac 79—80 kg. 247.50—250. Árpa bácskai, szerémi és bánáti 65 kilós 255—260, bácskai tavaszi 68—69 kilós 245—250, rozs bácskai 285—290, baranyai tavaszi 71—72 kilós 295—300, zab bácskai, szerémi és szlavóniai 250—255, tengeri bácskai új XII—I. 265—270, bácskai III—IV. 290—295, bácskai III—IV—V. 292.50—297.50, bácskai szárított 295—300, szerémi szárított 295—300, liszt 0gg és 0g bácskai 357.50—367.50, 2-es sz. 337.50—347.50, 5-ös sz. 317.50—327.50, 6-os sz. 270—280, 7-es sz. 250—260, 8-as sz. 205—215, korpá bácskai 182.50—187.50, a szerémi és bánáti 180—185, bab bácskai fehér 900—920. Irányzat: gyöngye. Forgalom: 104 vagon.

Szombori terménytőzsde, okt. 30. Buza bácskai vasut prt. 247.50—252.50, rozs bácskai vasut prt. 240—245, zab bácskai vasut prt. 247.50—252.50, árpa takarmányi 64—65 kilós 250—255, tavaszi 67—68 kilós 280—285, tavaszi baranyai 69—70 kilós 295—300, új tengeri csöves prt. 175—180, bab orig. 860—870, liszt 0gg 350—365, 0g 350—365, 2-es sz. 330—345, 5-ös sz. 310—325, 6-os sz. 275—285, 7-es sz. 245—260, 8-as sz. 200—210, korpá finom korpá 180—185 dinár. Irányzat: változatlan. Forgalom: 246 vagon.

Budapesti gabonátőzsde, okt. 30. Határidőüzlet: Buza márciusra 27.78—27.90, zárlat 27.78—27.80, májusra 28.58—28.68, zárlat 28.58—28.60. Rózs márciusra 26.30—26.56, zárlat 26.32—26.34, májusra 26.66—26.84, zárlat 26.64—26.64. Tengeri májusra 29.84—29.88, zárlat 29.82—29.84, júliusra 30.28—30.32, zárlat 30.26—30.28. Készárúpiac: buza 25.85—26.75, rozs 23.90—24, takarmányárpa 26.50—26.85, sörárpa 27—29.25, köles 25.50—26.50, repce 46.50—47.50, tengeri 31.50—32, zab 25.30—26.25, korpá 19.25—19.50.

Chicago terménytőzsde, okt. 30. Középfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat). Buza december (117 egynyelcad) 116 hétnyelcad, március (121 ötnyelcad) 121 háromnyelcad, május (124 és fél) 124 egynyelcad. Tengeri december (81 és fél) 81 hétnyelcad, március (84 egynyelcad) 84 egynegyed, május (86 és fél) 86 ötnyelcad. Zab december (43 háromnyelcad) 43 háromnyelcad. Rózs december (102 és fél) 101 hétnyelcad, március (105 háromnyelcad) 105.

Winnipeg terménytőzsde, okt. 30. Középfolyamok: Buza október (119 és fél) 119 háromnyelcad, december (119 háromnegyed) 119 háromnyelcad, május (125 háromnegyed) 125 és fél.

HIREK

Planéták

L Ki küldi a hegyre, a tárnákba, az éhségbe, az ágyra s a csavargó illatsermelyek kis játékhajóira? Ijesztő estéken szánó arc, záporban boldog zuhogás, napfényben sercegés, didergő gáyszban dobpergés, parázson bárony hamvadás és dagadt husilló a percek bárdjai alatt. Még sötétben a közöny mezőjét áldja a harmat is, az ablak a szűz homály mellén vág szívet magának és ellenfelét állítja őrnek az álomvár kapitányai. Ő akkor még az öngyilkosokban alszik: öreg mesék vidám képtelensége vagy a messi tájak közelbe ugró látszata. De jó a hajnali arkannyal, vak kürtjén lángot nyel a csillag s a közönyből, gyűlöletből busan és vörösen süt a vértől álmos tulipán. Reggel már ő fekszik a lábánál akár a tulajdon gyermekek.

II. De gyűlölt ellenségem bánthatott, hogy úgy egyszerre szánnom kell minden fölajdulásokat! Valahol kattant az aranyeset, fémjelzést kaptak a könnyű aggodalmak s az alkonyok rózsás szélmalmai polyhüden elsiratják az izmos vihar-herceg nevét. A szörnyű sebsimogatás órái jönnek ezután, finom kinok esetjén ég a vérünk, torkunkból fölroppennek a furesza buborékok és az ajándékosztó fehér őrzőngésben behunyt szemmel lopjuk majd egymásból a szennyes foltokat. Így lesz az ékszerből durva pénz, virágból sikoltó bogycs, véredből bor, véremlől pazarlás, áldó tenyérből tehetetlen öklöl vagy vészkijárat a száz kényes kapuból. Vidámság ize zsong a sötét harangok nyelvén: él, sir, kiált, érik és magyaráz, de magába verdesi a súlyos titkot és nem hirdeti, hogy mikor nem ismertük föl egymást a minden-ismerősök hónapban, hogy most a csupa idegenek közt ép nekünk kellett kezdet fognunk, mint két ősrégi ismerősnek!

III. Hány élő csodának árnyéke lesz itt az érzelem papírján? Ömlik a hajnalokból, füstölög a friss horzsolásokból s rongyot szakít a köldülős szelek rossz köpenyéből is. Éjjel a vak pohárnokot küldi, ki ujja nyomát felejtli a féltés-rámázta képeken és a gyűlölet borával tölti meg a csöndes kupákat. Ezer mérföldnyire akkor már csuf számokkal jegyzik a szivdobbantásokat: de itt mintha szerelmes papíron röpül-

ne a rideg toll árnya; pénz hull az égből: de itt édes gyereklabdák árnyékát mimeli a szűz lapon. Hussal találkozás az ostorok suhogása, magunkkal játék az öngyilkolás, szépség a vénülés, élc a tragédia s valami távol ordító irtózat homályba halkulása a sok gyulekony suttogás. Még éjjel lent vagy fönt egymás nyakába harapnak a szörnyek, de az árnyuk sima fölt és a szájuk találkozására még csak együgyű csóknak sem érzik itt a képen.

IV. Az ő juhái vérengző farkasok, csattogó porcellán fogakkal s két éhes szemmel, amelyben már célozni térdel az álmok nyilas. A hold szabad mezőkre tereli őket, megguytja előttük az öldöklés emlékeit, vagy rabló ösöztönökre himezi a szívüket. Ez az indulás, az ut a bozóton átal, zajjal, félelemmel, a szabad tél átkaival, ahogy elsuhannak fölöttük a csüggedt keselyűk. Őz itt sose társ, galamb nem hívívő, irlalom nem csilingelős mámor, a bárány mind mackos bestia s az éhség csak bitorlott asztal, ahol a gyűlölt elegendő lakmározik. Unszoló tüzet a falánkság táplál és a büszke jószág a régidőkben elhullajtott karmok ezrei: ezt viszik és hozzák, életbe vágják és kiféjtik, ha kaput nyit rájuk valami unalmas kalkuláció. A csillagszemű pásztor is már rég felejtve, most zsi-vány fegyenc az ör, harmatról, fűről, fuvóláról sose hallott, kutjaikba a testvére vért keveri és a szívüket csapolja meg, ha tejet akar.

Berényi János

— A szerb hadsereg bevonulásának tizedik évfordulója. Szubotica város lakossága november 13-án fogja fényes keretek között megünnepelni a szerb hadsereg bevonulásának tizedik évfordulóját. Az ünnepség programját a városi tanács Sztipics Károly dr. polgármester elnöklete alatt szerdai ülésén fogja összeállítani.

— Időjárás. A Meteorológiai Intézet jelentése szerint száraz, éjjel hűvös idő várható.

— Új rendőrfőkapitány Szomborban. Kuláról jelentik: Eremin György szombori rendőrfőkapitányt Kulára főszolgabirónak nevezték ki s helyébe Lalosevics Sztéván eddigi kulai főszolgabirót nevezték ki Szombor város rendőrfőkapitányává.

— A noviszdai kereskedők szerdán délben tiltakozó gyűlést tartanak a zárórarendelelet ellen. Noviszdáról jelentik: A bácskai tartományi főispán zárórarendelelet nagy elkeseredést keltett a noviszdai kereskedők körében. A noviszdai kereskedők a zárórarendelelet több szakaszát sérelmesnek találják és hangsúlyozták, hogy ez a rendelet igazságtalanul bánik el Noviszdával és hátrányára van a kereskedelmi életnek. A noviszdai kereskedők elhatározták, hogy elégedetlenségüket nyilvános gyűlésen fogják kifejezésre juttatni és szerdán délben tízenkét órára mitinget hívtak össze az Odeon-mozi helyiségébe. A kereskedők gyűlésén kizárólag a bácskai tartományi főispán zárórarendeleletével fognak foglalkozni és határozati javaslatban fogják kérni a főispánt és a belügyminisztert a sérelmes szabályrendelet módosítására.

— A ferencendi szerzetesek visszakapják Assisi Szent Ferenc templomát. Milánóból jelentik: A ferencendi szerzetesek visszakapták Assisi Szent Ferenc templomát és kolostorát Bresciában. A szerzetesek ebből az alkalomból üdvözlő táviratot küldtek Mussolininak.

— Egy fiatal leány expedíciója a Szaharán át. Bécsből jelentik: Wagner-Jauregg, a hírneves tudós leánya, aki nemrégiben tért vissza afrikai utjáról, a bécsi mérnök- és építészegyletben érdekes előadást tartott a Szahara-sivatagba tett kirándulásáról. A Szahara — a felolvasónő szerint — lassankint modernizálódik, s néhány esztendőn belül teljesen meg fog változni a képe. Autóvonalak és vasúti sínek fogják át-szelni s a sivatag teljesen el fogja veszíteni félelmetességét, ha ugyanazt az utat, melyet régebben heitek alatt tették meg, ugyanennyi óra alatt lehet majd megtenni. Már a háború előtt felmerült egy transz-szaharai vasút terve, sőt már hozzá is láttak az építéshez, mikor kitört a világháború s az építés abba-maradt. Most az autó kezd megfordítani a Szaharát. Egy év óta autóbuszok közlekednek Colombo-Berhartól Timbuktuig havonként kétszer. Ezt a kétezer-kilométeres utat a tevekaravánok harmadfél három hónap alatt tették meg, míg az autó hét nap alatt teszi meg az utat. Az autóközlekedés is gyakran kellemetlen élményekkel jár, ha a forró hónapokban a nap hevétől kiszáradt gummikerekek minden öt percben kibukkannak, ha a hűsítő vize forni kezd, valóban nem nagy gyönyörűség és nem minden veszély nélkül való az utazás. Nagyobb baj elhárítása céljából rendelet szerint egyszerre két autóbilának kell indulnia. Ez a rendelet a repülőgépekre is vonatkozik. Wagner-Jauregg Julia tevéen tette meg az utat a Szaharán keresztül. A Szahara fáradalmait a tevé is csak nehezen bírja el. Tíz napig is meg van ugyan víz nélkül, azonban naponként megkivánja a bőséges takarmányt. Béeri az utközben talált mindenféle gazzal, azonban mintegy negyven kilogram eledelre van szüksége. Ha jól táplálják, naponta 120 kilométert is megtesz. Az európai emberre meglepő, hogy a Szaharában olykor nagy a hideg, különösen hajnalban, amikor a hőmérő olykor minusz öt fokra süllyed. A felolvasást a hallgatóság nagy tetszéssel fogadta.

SZINHÁZ

A »Mokranyc« szkopljei dalárda vajdasági körútja. Noviszadról jelentik: A szkopljei »Mokranyc« dalárda most ünnepli fennállásának tizedik évfordulóját és ebből az alkalomból a »Mokranyc« a Vajdaságban több hangversenyt ad. A hangversenykörút a Vajdaságban Noviszadon kezdődik. Az ötven tagu dalárda november 5-ikén a Szlobodában, a noviszadi dalegyletek közreműködésével hangversenyt rendez. Noviszadról Zemunba, onnan Panesovóra, Beckerekre, Vrsacra és Kovinra megy az énekkar.

A Kék postakocsi vasárnap délután. A szubotici Katholikus Legényegyletben vasárnap délután kerül színre negyedszer a nagysikerű »Kék postakocsi« című operett, a bemutató szereplőivel. Jegyek előváltathatók a Krécsi-féle könyvkereskedésben.

Hetven tagu csehszlovák filharmonikus zenekar Noviszadon. Noviszadról jelentik: A prágai csehszlovák filharmonikus zenekar, amelynek hetven művésztagja van, november tizedikén Noviszadon, a Szlobodában egyetlen hangversenyt rendez.

A »Doktor ur« Sztaribecsejen. Sztaribecsejről jelentik: A sztariibecseji »Törökös Műkedvelők Köre« az elmúlt vasárnap a Balzam-féle vendéglőben egy erkölcsileg, mint anyagilag jól sikerült színelőadást rendezett. Színre került Molnár Ferenc »A doktor ur« című háromfelvonásos bohózat. A színdarabban kitértek jó játékkal: Papp Mancika, Balmaz Ilonka, Nagy Dezső és Mészáros József. Jók voltak még: Szívét Vilma, Kaszás András, Takács Ferenc, Kaszanov Boskó, Báló Vince, Krajmár István, Balázs Matild, Papp Andor és Kupcsó János. A rendezést Hornyák Imre és Kovács Antal végezték.

A petrovozelői iparos olvasókör kabarcéste. Petrovozelőről jelentik: Vasárnap este sikerült kabarcélest rendezett a petrovozelői iparos olvasókör műkedvelő gárdája. Színre kerültek a Párisi Rotschild, az Ismeretlen tettes és az Üzlet — üzlet című egyfelvonásosok. A szereplők: Domonkos Juliska, Szilva Mancika, Bün Imre, Varga József, Raiffai László, Szemü János és Lajber Sándor. Kitértek játékaikért valamennyien sok tapsot kaptak. A rendezés munkáját Horváth Imre vezette szakértelemmel.

Műkedvelőelőadás Sztaribecsejen. Sztaribecsejről jelentik: A sztariibecseji alsóvárosi Katolikus Népkör az elmúlt vasárnap könyvtárának kibővítése javára műkedvelőelőadást tartott. Színre került három egyfelvonásos vígjáték: »A sarzsák«, »A krakéler« mind a kettő Vadnai Lászlótól és »A narancs« Török Rezsőtől. Az előadáson kitértek alakítás nyújtottak: Nagy Mariska, Ularik Antal, Bessenyei Mihály, Nagy Erzsike, Kollár István, Ludvig István és Kádas Teruska. Kiseb szerepekben jók voltak: Scharf Károly, Székely Antal, Stokker Gyula, Magyar István, Pásztor Teruska, Kiss Margit és Szerda András.

SPORT

Az első és utolsó helyezett küzdelme szerepel a vasárnapi programon

SzAND—Villanytelepi SC.

A vasárnapi sportprogramon csupán egy mérkőzés szerepel, amely azonban nem ígérkezik sem izgalmasnak, sem nívósának. A szubotici bajnokság első és utolsó helyezettje találkozik a Sport városligeti pályáján. A SzAND előreláthatólag arra fog törekedni ezen a mérkőzésen, hogy gólarányát megjavítsa. A SzAND-nak ez lesz a szezonban az utolsó mérkőzése és tekintve, hogy az eddig lejátszott négy mérkőzésen csupán 5:1-es gólarányt tudott szerezni, fontos érdekei fűződnek ahhoz, hogy gólokkal is bebiztosítsa pozícióját. A Villanytelep SC-nek a SzAND-on kívül csupán a Bácskával van még hátra mérkőzése és épen a két legerősebb ellenfelével szemben kell megkísérelnie, hogy elkerüljön a tabella végéről. Ez a körülmény bizonyára növelni fogja a Villanytelep SC küzdőképességét és ahelyett, hogy feladná a harcot, minden erejével arra fog törekedni, hogy a bajnokcsapatától hódítson el pontot. A futballban a lelkesedés már sokszor produkált meglepetést és a bajnokság első és utolsó helyezettjének találkozása is épen ezért egyik érdekes fázisa lehet a bajnoki kampánynak.

A szubotici Sport házi kerékpárversenye. A szubotici Sport kerékpárosai vasárnap délután két óra körül házi versenyt rendeznek a SzAND-pályán. A házi versenyen 30 km-es I. osztályu, 30 km-es II. osztályu, valamint 15 km-es ifjúsági versenyszámok szerepelnek.

Gradiuzki (Petrovaradin)—ZsAK (Noviszad) 4:2 (3:1). Másodosztályu bajnoki. Bíró: Simonyi.

BACSKOGRADISTE

Bak—Sztaribecseji Tesla kombinált 1:0 (1:0). Barátságos. Bíró: Vasas. A Tesla négy tartalékkal állt ki a Bak ellen, ennek ellenére állandó fölényben volt, azonban csatárai nem bírták kihasználni a gólhelyzeteket, a Bak a gólt az első félidő negyvenedik perében érte el.

MOL

Soko Tesla 1 B. Ifjúsági kombinált 4:0 (1:0.)

SZTARIBECSEJ

Szoko—SzAND kombinált 4:1 (1:0). A Szoko lelkes és szép játékkal győzte le a Kikics, Kovács és Kopilovicsal megerősített csapatot. A Szoko góllait Tihanyi, Pénzes és Kalenics (2) lötték, a Szand góllait Facsar rugta.

PETROVOSZELÓ

Petrovozeloi Szoko—Novibecseji SK 7:0. A Szoko jó játékkal fölényesen győzött.

KONAK

Konaki SC—Vrsaci Radnicski 5:3 (5:2)

KÖZGAZDASÁG

Eredményesen folynak a jugoszláv-magyar vasut tarifátárgyalások

A jugoszláv-olasz-magyar vasuti tarifa-bizottság, amely egy hétig tanácskozott Szusakon, kedden befejezte működését és az összes napirenden levő kérdésekben megegyezés jött létre. A jugoszláv-magyar tarifa-bizottság ettől függetlenül külön tárgyalásokat folytatott Szusakon és ezek a tárgyalások máris eredményre vezettek. A magyar kormány kiküldöttje, dr. Nagy Imre miniszteri tanácsos külön megegyezést kötött a szusaki kikötő használatáról és a magyar áru részére külön tarifát állapított meg. A tarifátárgyalásokat a két kormány kiküldöttjei most Szarajevóban folytatják és Beogradban fejezik be. Remény van rá, hogy a két állam között az összes függő vasuti tarifakérdésekben teljes megegyezés fog létrejönni.

Megmarad a bácskapalánki járási pénzügyi hatóság. Noviszadról jelentik: A palánki kereskedők és iparosok mozgalmat indítottak, hogy a pénzügyigazgatóságok új beosztásáról szóló törvénynek azt a rendelkezését, amely szerint a palánki járási pénzügyigazgatóság megszűnne, helyezzék hatályon kívül. Ezügyben dr. Dimitrijevic Sándor, a palánki demokrata párt elnökének vezetésével, vasárnap nagyobb küldöttség tiszteleggett Popovics Dáka agrárreformminiszternél és Sztankovics Szvetozár volt földművelésügyi miniszternél. Ugyanakkor levélben kérték meg dr. Ribár Iván nemzetgyűlési képviselőt, hogy interveniáljon a pénzügyminiszternél, hogy a palánki járási adóhivatal továbbra Palánkán maradjon. A miniszternek és képviselőnek intervenciói máris eredménnyel jártak, amennyiben a pénzügyminiszter kedden táviratilag értesítette a palánkiakat, hogy a palánki adóhivatal — amely évente ötvenhárommillió adóforgalmat bonyolít le — továbbra is Palánkán marad. Ezzel szemben az iloki adóhivatal megszűnik, illetve beolvad a palánki járási pénzügyigazgatóságba.

ÜZLETI
KÖNYVEKET

jó papíron,
szép és tartós kötésben
készít a

MINERVA-NYOMDA, SUBOTICA

KÉRJEN AJÁNLATOT

Filipovón kenderfeldolgozó telep létesül. Filipovón a napokban kezdte meg üzemét egy kenderfeldolgozó vállalat. Az üzem állandóan hatvan munkást foglalkoztat.

Felülvizsgálták a szentai autógazsokat. Szentáról jelentik: Dr. Telesi István tűzoltóparancsnok, Vukov Glsó rendőrkapitány és Szabó Mátyás városi mérnök a város összes autógazsait felülvizsgálták. A vizsgálat megállapította, hogy az autógazs tulajdonosok nem rendelkeznek szabályszerű iparfelügyelési igazolvánnyal. Egyes helyeken benzint is tártak a garázsban. A bizottság utasította az autógazs tulajdonosokat, hogy a szükséges igazolványokat

szerezzék be és megtöltötték, hogy benzint tartsanak az autógazsban, mert azt csak a törvény által megengedett helyeken lehet tartani. Amelyik autógazs tulajdonos harminc napon belül nem szerzi be a szükséges okmányokat és benzint tart helyiségében, attól a városi tanács el fogja vonni az autógazstartás jogát.

A Vajdaság Szlovéniában vásárol burgonyát. Zagreből jelentik: Az Obzor ljubjanai jelentése szerint Szlovéniából naponta öt-hat vagon burgonyát szállítanak a Vajdaságba, főleg a Bácskába, ahol, mint ismeretes, igen gyenge termés volt burgonyában. Szlovéniából ezenkívül nagymennyiségű mézet szállítanak a Vajdaságba.

A szentai kereskedők mozgalma a vásárnak a városba való behelyezéséért és a hidvám leszállításáért. Szentáról jelentik: A szentai kereskedelmi egyesület dr. Zagorica Iván királyi közjegyző elnöklété alatt hétfőn értekezletet tartott, amelyen egyhangulag elhatározták, hogy a városi tanácsot és a városi közgyűlést felkérjük, hogy a vásártérről a város belső területére helyezték át a vásárt, csak az állatvásár maradjon a vásártéren. Azt is elhatározták, hogy kérik a hidvám díjak leszállítását. Luxusautó után 25, tcherautó után 60, üres két lovas teherkocsi után 5, üres egyfogatu kocsit után 2, megterhelt kocsit után 3 dinár legyen a maximális vám, a gyalogosok pedig, még ha csomagot is szállítanak, teljesen díjtalanul járhatnak a hiden.

FILM

Négy fivér

A Városi Mozi új filmje

Ideális szeretetben él egy bajor faluban egy özvegyasszony négy derék fiával. Az egyik fiu kíváncsi Amerikába, a másik három annál nagyobb szeretettel becézi édesanyját. De jön a világháború és elviszi a két idősebb fivért. Nem telik bele hosszú idő és mindkettő hősi halált hal. Az anya súlyos megpróbáltatásainak ezzel még nincs végük, elviszik legfiatalabb fiát is, aki a harc közben egy roham alkalmával halálosan megsebesülve találkozik bátyjával — az ellenséges amerikai hadsereg katonájával és ott hal meg a karjai között. A négy fivér közül csak ez az amerikai marad életben és az ő családja körében talál szeretetteljes új otthonra a sokat szenvedett anya.

Röviden ez a lényege a »Négy fivér« című filmnek, amelynek ezernyi szépségét azonban nem lehet tartalomba foglalva leírni. Ezt a filmet látni kell! A leghatásosabb háború-ellenes és antimilitarista film, amit eddig csináltak, pedig a háborúból csak nagyon keveset mutat, épen csak annyit, amennyi feltétlenül szükséges. De annál inkább megmutatja a háború szörnyű romboló és gyilkos katasztrófáját egy család tragikus sorsában, épugy, ahogy Romain Rolland »Az anya és fiu« című regényciklusában egy bérház lakóinak életén keresztül festi a legsötétebb háborús képet. Épen ezért férfokzik egészen közel a szívünkhöz ez a film, amelynek gyönyörű szimbóluma minden pacifista propagandánál hatásosabban hirdeti: *testvérek vagyunk valamennyien, egy közös édesanya gyermekei, ne fogjon hát legyvert fivér a fivér ellen!*

Ezt ordítja ez a film a fülünkbe, ezt rögzíti a szemünkbe, ezt vágja az elszoruló szívünkbe, olyan véres igazságot tárva fel előttünk, hogy csak könnyes szemmel lehet nézni az egymást követő jeleneteket. John Ford a nagyszerű rendező eszközeivel tud a szívekhez szólni és ezért ennél a filmmel nem szabad hibákat keresni, el kell tekinteni még attól is, hogy a film befejezése indokolatlanul elnyújtott. Kitértek típusokat vonultat fel a rendező, akinek van néhány nagyon finom ötlete. Így például a mindig kedélyes öreg falusi levélhordó hangulatváltozásán és megtörésén keresztül mutatja meg, — nagyszerű színész látssza ezt a szerepet — hogy mennyi szomorú halálhírt hozó levél érkezik a háború alatt a faluba. És mindenek felett ennek a rendezőnek művészi hite és szíve van!

Az anya szerepét Margaret Mann játssza. Nem is játsza, hanem él, valósággal, olyan igazán és minden színészi póz nélkül, hogy mindannyian a saját édesanyánkat tiszteljük benne, a szenvedő és önfeláldozó Anyát. A négy fivért James Hall, Charles Morton, Georg Meeker és Franzis Busmann személyesít meg emberien, Inne Collyer pedig a legidősebb fiu feleségének a portréját festi meleg színekkel.

A »Négy fivér« esütörtöktől kezdve kerül színre a Városi Moziban és a műsort még egy mulatságos burleszk egészíti ki, amely ötletes paródiája a kalandfilmeknek. A »Négy fivér« — mint mindenütt — bizonyosan itt is nemcsak sikert fog aratni, hanem a szeretet magvát fogja elhinteni a szívekben. (L. I.)

Legjobb hirdetési orgánom a „BÁCSMEGYEI NAPLO“

Ön hitetlen Tamás

amíg be nem látja, hogy a PYRAM növényi pasztánál jobb

nem létezik

Egy próba meg fogja győzni.

TÁRCA

Egy kritikus albumából

Írta: BAEDEKER

— Erdélyi Helikon és vajdasági irodalom. —

Nagy érdeklődéssel olvastam a napokban a lap pompás vezércikkét (alighanem a Bródy Mihály mesteri tollából) az Erdélyi Helikonról, amely a vajdasági irodalom problémáival is foglalkozik, s épp oly okosan mint szellemesen állapítja meg ez utóbbról szólva:

— A vajdasági magyar irodalomnak irodalomnak kell lennie, az egyetemes emberi kultúra részének, amely a népek és fajok megértését érleli: vajdasági-nak, hogy az itteni levegő áradjon belőle, és magyar-nak, hogy az itt élő magyar nép pszichéjét szóltassa meg. Mind a három kritérium fontos, de nem szabad szem elől téveszteni, hogy *ami vajdasági és magyar, az még nem okvetlenül irodalom, míg az igazi irodalom, ha a Vajdaságban magyar írók alkotják, szükségképp vajdasági és magyar.*

Szöszörint idézem ezeket kitünő veretű és meggyőző sorokat, mert ezeknél pregránsabban és világosabban már nem lehet kifejezni annak az irodalomnak feladatát és célját, amely itt vajdik ebben az országrészben, s mert ennél kiméletesebben és gyöngédebben igazán nem lehet hangsúlyozni azt a választó vonalat, amely a jóakaratu és jóhiszemű műkedvelést elkülöníti az igazi irodalomtól. Nem tudom, sulyt vet-e rá a jeles cikkíró vagy törődik-e vele az olvasóközönség, de én mindenesetre kijelentem, hogy az idézett sorokat s az igen okos cikknek egyéb megállapításait is a magamévá teszem s készséggel aláírom. Csak egyben távolodok el egy kissé tőle (s azt már nem egy írásomban leszögeztem): bizok abban, hogy lesz itt magyar irodalom — valamelyes már van is —, de abban már kevésbé bizok, hogy ez a magyar irodalom egyszersmind vajdasági is lesz, helyi színezetű, olyan, hogy valamely itt termett mű olvasásánál mingyárt rájőjjön az ember: ez lokális, vajdasági írás, ez csak itt szülehetett. Mint ahogy számtalan osztrák, svájci vagy északnémet könyvnek már az első fejezeténél is tudjuk (ha a szerző teljesen ismeretlen is előttünk), hogy ez a német írás osztrák, svájci vagy nordsee-vidéki termés.

Hiába is akarná erőltetni valaki, hogy vajdasági-

nak dicsérje vagy szigmatizálja az itt termett irodalmat. Századok tradíciója, erősen kifejezett speciális népiélet és néplélek, különleges népszokások és extra-történet, amelyek másutt nem található motívumokkal szolgálnak az írónak, létrehozhatnak határozott, ország-részhez tapadt, vármegyei vagy tartományi irodalmat, ami imitt-amott (Ausztriában, Erdélyben, Svájcban) már nagy remekeket, klasszikus műveket is ajándékozott az emberiségnek. De legalább is kétséges, hogy ilyenfajta irodalom — legalább az egyetemes litteratura és a magyar írás gazdagodására és igazi előnyére — támadhasson itten. Még az is kérdéses: óhajtható-e? Nem jobb megelégedni, ha nyelvünk kultuszával (amit szláv testvéreink se vesznek tőlünk zokon) olyan magyar írásokat iparkodunk produkálni, aminek tellenek tőlünk? Mondjuk meg szerényen: amik tellenek a szerény tehetségünkől?

Elsőrendű vágy, célkitűzés, földadat és kötelesség, hogy legyen itt — mennél súlyosabb, mennél számottevőbb — magyar irodalom. Olyan, hogy ne kelljen szégyenkezniünk az erdélyrészi írók prodkumai mellett, amelyeknek egyetlen kimagasló alkotása. Gulácsy Imrének »Fekete Völégények« című nagy történeti regénye, nem tehetek róla, nagyobb érték az egész vajdasági termésnél. (Kérem, ne sértődjön meg senki, az én könyveim is benne vannak ebben a termésben, s e sorok írójára még se haragszom, amért az írásait így lebecsülte.) De azzal már ne sokat törődjünk, hogy ennek az irodalomnak vajdasági legyen a jellege, — fontosabb, hogy értékes legyen. Hiszen még az is közülnk (Szenteleky Kornél), aki legjobban buzgólkodik a Vajdasági Írds holdeglulásáért, az országrészi irodalom nagy gyümölcsterméséért s a «couleur locale» láthatóságáért olyan kevés vajdasági író, mint ha soha életében meg se fordult volna ezen a drága földön. Bizony még nem olvastam tőle semmi vajdasági vonatkozású, színű vagy motívumu írást (bár egyébként elég sok szepet), de a többi »idevalósi« írótul se. Radó Imrétől, Borsody Lajostól, se senkitől. S ha szabad magamról is említést tenni, nekem épp oly kevés volt valaha is, mint a fentebb megnevezetteknek, az az ambícióm, hogy vajdasági magyar író legyek, s mindig megelégedtem azzal, ha olyan magyar írónak tartottak, aki itt él, e tejjel-mézzel folyó, de félreértésekkel és belemagyarázásokkal kövezett területen.

Am azért nem baj, ha Stari-Bečejen gyűléseznek, barátokznak, fölolvassnak és banketteznek a Vajdaságban élő magyar írók, s Draskóczy Ede barátomat

nagy elismerés illeti, amért e találkozóra az írónknak alkalmat adott. (En is ott volnék, ha az egészségi állapotom megengedné.) S az ő buzgósága meg a becsületes kulturszeretete megérdemelné, hogy ennek az összejövélnek kedvező kihatása lenne az irói életre, magyar könyvek kiadására s esetleg valamely irodalmi társasággá való tömörítésre. Remélem lesz is. Mert ennyi lelkesedés, ily egyszerűség s ennyi kultur-érdeklődés nem volt még egészen kárba!

Csak hogy ez óhajttással s e reménykedéssel szemben megint a gyakorlati gondolkodású és világoslátású Bródy Mihálynak van igazsága, aki kevesebbet vár ettől a különben igen rokonszenves beállítású irodalmi találkozó-tól mint a magyar kisebbség vezérének az állásfoglalásától. Valóban, csak az urak, akiknek tekintélyük és hatalmuk, sőt (nem becsületsértés, ha kimondom, tehát kimondom!) vagyonuk is van hozzá, sokat tehetnek az itteni magyar irodalom érdekében, s ha majd megkérdezzük tőlünk, hogy *mi módon*, szívesen fogjuk azt velük közölni. Amde megint jön egy nagy és igen kellemetlen *de*, sőt egy *azonban*. Ezek a kiváló urak is a közönséghez tartoznak, a közönség pedig sohase tudta az íróit értékelni, hivatásos író és lelkes műkedvelő közt nem igen tudott különbséget tenni, s a mi publikumunk s vele a magyar kisebbség Generalstab-ja könnyen úgy járhat, mint valamikor a német közönség, amely hosszú ideig többre becsülte Kotzebue-t Schillernél és Goethe-nél, Fürst Pückler-Muskanot pedig Jean Paul-nál. Az erdélyi arisztokraták (persze ők maguk is írók!) nem estek s nem eshettek ebbe a végzetes hibába. Tehetséges írók és nem szeretetreméltó dilettánsok mellé álltak. Olyan Helikonról hát, aminőn az erdélyi magyar írók pihenhetnek meg, ne is álmodjunk, de iparkodjunk mi is élni, a nyelvünket szeretni, őrizni annak tisztaságát, és Vajdaság ide, Vajdaság oda — magyar írók lenni!

*

Marosvécs és Szaribecsej címen folytatja a Bácsme gyei Napló (valószínűleg ugyanaból a kritikus tollból) keddi számában ugyanezt a fölőtte fontos és érdekes kulturtémát. Mondanom sem kell tán, hogy a benne foglalt fejtegetéseket is aláírom. Ebből a mi kis bácskai városunkból aligha fog oly erőteljes akció kiindulni mint a Kemény báró kastélyából, de hát: *in magnis et voluisse sat est*. S ha Draskóczyék azt akarják, amit a Kemények és Bánffy-ak megcsináltak, már azzal is előbbrevizisk leányára jutott irodalmunknak az ügyét.

Mi Bácskaiak, Bánátiak és Baranyaiak

Belgrádban a legjobban és legolcsóbban a **Kaszinó-vendéglőben**

étkezhethetünk a Teraziján, a szökőkuttal szemben, ahol a közismert budapesti, revisnyei és kisoroszi **Stafanovich Titusz Sándor** szakács főz és magyar pincér is szolgál fel.

1 425

Ha **KÖNYV SZAKERTŐRE** lesz szükségére írjon Borbé y L. Novisad, postafiók 75 címre

RÉPES VASÁRNAP **VAJDASÁGI ÍRÁS**
TÁRSADALMI RÉPES HETILAP
Szerkeszti: CSUKA ZOLTÁN
A RÉPES VASÁRNAP mellékletben független irodalmi szemle
Szerkeszti: SZENTELEKY KORNÉL
A KÉT Ö EGYÜTT

52

OLDAL

AZ ÁRA CSAK

5

DINÁR

A világ eseményei friss képekben a »Képes Vasárnap« minden számában

Sándor Pál: »Raskolnyikov-zsibériában« eredeti nagy regénye a »Vajdasági Írás«-ban ..

Minden vajdasági magyar legszívesebben kulturális és nyelvészeti tudósok, a vajdasági magyar írókat támogatni!

Olcsó árak

Olcsó árak

Divatos

Izléses

Tartós

Elegáns

2655

STESSBURGER
DIVA CIPO KÜLÖNLEGESSEGEI

Allandó nagy raktár a legmodernebb saját készítésű cipőkből

Külön mértékosztály

Subotica,

Aleksandrova ulica 5. — Bárány-szálló mellett

Uj! Banán Uj!
maróni, malaga, dato ya füge, ananász. Engros—Detil
Manó Šugár
TELEFON 47

Erős a szakálla? Érzékeny a bőre?

Akkor csak a valódi svéd

VIRING

pengét használja, amellyel mesés könnyűséggel borotválkozik anélkül, hogy a legkisebb huzást is érezne

MINDENUTT EZT KÉRJE

Vezérképviselet:

E. E. Luterotti Beograd, Dračka ulica 9.

Vadasi képviselet:

„UNIVERSAL“ Subotic, posafiók 63.

Kapható

Mayerhof Adolf cénel Szubotica

Aleksandrova ulica

Iskolatáskák vászorból... 25 din.

Iskolamappák és aktatáskák valódi tehénbőrből... 90 din.

Utazó-bőröndök és legmodernebb női ridikulókból óriási választék olcsó, leszállított árak mellett

Schlager Henrik bőszi és bjárú specialistánál

Subotica, Aleksandrova ul. 1

Vizonteladóknek árengedmény!

NYILT-TÉR

Köszönetet mondunk mindazoknak, kik drága, jó fiunk, Hajnal Jenő bankhivatalnok elhunyt alkalmából fájdalomukat részvétükkel enyhíteni igyekeztek.

Bačka-Topola, október hó.

Hajnal Dániel tanító
és családja

11468

Oglas

Osnivači firme »Fako« jugoslavenska tvornica čarapa i trikotaža D. D. u Subotici ovim obnaroduju, da će se

glavna skupština

za konstatuisanje održati 10. novembra 1928. godine u 3 sata posle podne u prostorijama Opšte Privredne Banke d. d. u Subotici (L. Aleksandrova ulica 7.) sa sledećim dnevnim redom:

1. Ustanovljenje toga, da je osnovni kapital osiguran sa dovoljno potpisa i upate.

2. Ustanovljenje osnovnih pravila i donošenje odluke u pogledu eventualnog utanačenja skopljenog sa osnivačima ili drugim licima.

3. Donošenje odluke u pogledu osnivanja ili neosnivanja društva.

4. Biranje članova Upravnog Odbora na tri, a članova Nadzornog Odbora na jednu godinu.

5. Donošenje odluke u pogledu odgovornosti osnivača prema naredjenju §. 152. Trgovačkog Zakona.

Subotica, dne 20. oktobra 1928. godine.

Osnivači firme:

»FAKO«

jugoslavenska tvornica čarapa i trikotaža D. D.
Subotica.

11471

Téli divatujdonságok

szövetek, téli kabátanyagok, flanellek stb.
nagy választékban legolcsóbban kaphatók

BERGER GYULA

kézműauüzletében Subotica, Terezijina ulica 3.

A FÉRFI, A NŐ

ÉS A FILM

LÁSZLÓ FERENC REGÉNYE

— De hiszen Lili bebizonyította már, hogy valóban tehetséges...

— Nem állítom azt, hogy tehetségtelen. Maga a talentuma azonban nem lett volna elég ahhoz, hogy ilyen gyorsan karriert csináljon, sőt, csak a tehetségével talán sohasem vitte volna semmire... Hiszen te magad tudod a legjobban, hogy férfiak nélkül, a te segítséged és mások támogatása nélkül Folti Lili nem lenne ma Lili Folti. A férfiak nélkül nem volna siker, Páris és Riviera... Ez az igazság, barátom.

— Lili csupán azt tette, amit a helyében minden más nő megtett volna...

— Ez az, barátom! — kiáltotta Kelemen. — Éppen erről van szó! Minden nő megteszi ugyan ezt, ha az érvényesülése ezt kívánja, vagy legalább is majdnem mindegyik... A nőnek, akár tehetséges, akár nem, olyan tőke áll a rendelkezésére, amelyet busásan kamatoztathat: a teste.

— Általánosítás megint...

— Nem általánosítok, sőt hangsúlyoztam, hogy csak majdnem mindegyik nőre vonatkozik ez, ami ma szinte természetes is. Valamikor még megvetés és kiközösítés járt vele együtt, ma elfogadott, megszokott dolog, amelyen már csak megmosolyogni való prüd, konzervatív szellemek botránkoznak meg. A nőnek joga van rendelkezni a testével, a kockázat ugyanis az övé. Ha rossz vállalkozásba fekteti be azt a tőkét, amit a tisztasága és a teste képvisel, ő látja kárát. És ha az első csőd után már gyanus kis üzletekbe fog az értéket veszített tőkével, akkor megindul fokról-fokra lefelé a lejtőn... Ez is csak az ő baja... Ha azonban óvatos és ügyes és a szerencse is kedvez

Klienseink
óhajára

minden szerdán közlünk
köszönőlevelet a FIGOL-ról

Dr. Semelić gyógyszerész, Dubrovnik 2

Megkaptam a 7 üveg FIGOL-t, amelyből 3 üveggel megtartottam magamnak, 3 üveget egyik, 2 üveget egy másik ismerősömnek adtam át.

Ugy én, mint ezek az ismerőseim már régebben *székleli nehézségekben, gyomorlajásban és emésztési zavarokban szenvedtünk*, úgy hogy minden étkezés valóságos kinszenvedés volt és azt kellett gondolni, hogy állandóan valami kemény, megemészthetetlen tárgy fekszik a gyomrunkban. Az Ön különleges gyógyszerének használata után a fájdalom fokozatosan megszűntek, az étvágyunk is megjavult, testsúlyunk is gyarapodott és ma már *teljesen jól érezzük magunkat*. Hálásan köszönöm úgy a magam, mint ismerőseim nevében az Ön életmentő FIGOL gyógyszerét és mindenkinek, aki hasonló bajban szenved, ajánlom és ajánlani fogom ezt. Több beteg ismerősöm nevében kérem, hogy legyen szíves még 12 üveg FIGOL-t utánvét mellett címemre küldeni.

Vočnjak, 1927. augusztus hó

u. p. Srbica (Délserbia.)

David Jelčić

II. o. csendőrőrmester

A fent felsorolt betegségeken kívül a FIGOL biztos gyógyszer még az emésztőszervek bármilyen megbetegedésénél, gyomor-, bél-, vese- és májbajoknál, fejfájásnál, álmatlanságnál és aranyérvénél.

A FIGOL-t gyártja és postán utánvétellel küldi

Dr. Semelić gyógyszerész, Dubrovnik 2

Ára: 3 üveg 105 dinár, 6 üveg 245 dinár, próbátvegg 40 dinár

Dražbeni oglas

U ime Slavije međunarodnog otpremništva iz Subotice ovim objavljujem, da ću u subotu, 3. novembra 1928. godine u zvaničnim prostorijama Slavije (L. Cara Dušana ulica 1.) prodati na štetu i opasnost Alberta Šteiner subotičkog trgovca 5 (pet) sanduka božićnog nakita. Dražbeni uslovi mogu se videti u mojoj kancelariji (L. Manojlovićeva 1.)
Subotica, 29. oktobra 1928. godine.

Dr. Vladislav Manojlović
kr. javni beležnik.

11470

Molska Ort. Jevrejska Veroispovedna Opština.

Broj: 219/1928.

Pályázat

A molli izr. orth. hitközség egy előimádkozó-metszői állásra pályázatot hirdet. Pályázótól megkívánatjuk, hogy 3 orth. rabbitól kaboloszai legyenek, a Talmudtórában, az elemistákat 3 órát hetenként tanítsa, a hitközség inkasszóját végezze, a Mikvát kezelje és végre a sameszteendőket ellássa.

Javadalmazása: havi 1.500 din. készpénzfizetés, kerthasználat, természetbeni lakás, évi 1 öl fa, a szokásos mellékjövedelem és az egész Sechitailletmény.

Pályázó SHS állampolgár, 40 éven aluli, kis családdal bíró legyen.

Utiköltség csak a meghívottnak térítették meg.

Kérvények bizonyítványmásolatokkal folyó évi november 20-ig alulírt elnökhöz küldendők be.

Molon, 1928 október 29-én.

Schwartz Igndé
hitk. elnök.

11465

Mielőtt

szőlőoltványt

vásárol, tekintse meg szem lyesen szőlőoltványtelepemet, hol a legprimibb esősőtálló oltványokat, amerikai vadalanra oltva, jutányos árban szerezheti be

SÉVÁR LÁSZLÓ

mintaszőlő- és szőlőoltványtelepe
Petrovaradin, Bakačeva ulica 523.
Ugy az alany, mint a faj tisztaságáért teljes garanciát vállallok. —

neki, akkor megalapozta a jövőjét. És mivel? Azaz, amit mi férfiak ingyen adunk, vagy amiért még pénzt is fizetünk: a szerelemmel...

— Te javithatalan vagy abban, hogy mindenben üzletet látsz...

— Ugyis van, barátom, minden üzlet! Egy gigászi nagy üzleti vállalkozás ez az egész élet, amelyet csak úgy tudunk elviselhetőbbé tenni, hogy szép érzelmeket hazudunk magunknak és másoknak... Igaz, van más szerelem is, önzetlen, nagy, lemondó és önfeláldozó, de ez olyan ritka, hogy elvesz a szerelem mai elamerikanizálódásában...

— Furcsa fogalom: a szerelem elamerikanizálódása...

— Business ez is, úgy, mint minden és Amerikának köszönhetjük, mint minden új életmegtérülést... A fiatal lány először adja oda magát férfinak és szerelmet hazudnak egymásnak mind ketten, holott a nő csak meg akart szabadulni valami fölöslegestől, ami béklyószerűen akadályozta meg abban, hogy kedve és akarata szerint éljen. Tehát nem áldozott fel semmit, hanem csak felesleges tehertől szabadult meg, amely nélkül már szabadon szárnyalhat fel az élet új régióiba... És mégis, milyen nagy árat fizet neki ezért a férfi! A házasságban egész életre szóló nevet és gondoskodást kap érte a nő, a házasságon kívül pedig sikert, hírnevet, rangot, vagy legalább is — ékszereket! De mit kaptunk mi az első ölelésünkért? Fizetnünk kellett valami rossz hírű házban, ahol örömtelenül, kiábrándulva tanulunk meg az élet legfőbb örömét...

Kelemen Pál egy percen elhallgatott. Cigaretára gyújtott és sűrű füstfölköt fújt ki, mint ha egy rossz emléket akart volna a füsttel együtt elkergetni... Dér már megértő férfi-szolidaritással nézett barátjára és egész határozatlanul jegyezte meg, csak hogy mondjon valamit:

— Nem mindig van így a férfiaknál sem...

— Hála Istennek nem, — kapta fel a szót Kelemen — mert már kezdenek rájönni a férfiak is, hogy milyen megalázó rájuk nézve ez az egész szexuális berendezkedés! A legtöbb esetben azonban sajnos még így van... És később is, amikor a

nő már nem érintetlen, mindig újabb előnyöket tud magának kicsikarni a csókjaival és a házasságon kívül nem is veszt az értékéből, akárhányszor férfi tartotta is már a karjában. Tíz férfi után mindig akad egy tizenegyedik, aki ismét hazug érzelmektől megrészegevedve hajlandó a legnagyobb áldozatokra is a nőért...

— Lehet, hogy igazad van... — hagyta helyben Dér Kelemen állításait.

— Ezért van az — folytatta Kelemen — hogy a nő könnyebben tudja megvalósítani a vágyait, mint a férfi és hogy tehetség nélkül is többet tud elérni sok tehetséges férfinél, csak szép legyen és fiatal. Különösen a színpadon van így és a filmmél, de az irodalomban is nem egy nő csinált már ép a nő volta segítségével karriert.

— Koldusok vagyunk a szerelem dusan terített asztalánál — sóhajtott Dér, megint Lilire gondolva — akiknek csak morzsákat szórnak...

— Az egyetlen elégtételünk, hogy ők nem boldogok, ha ez ugyan elégtétel... Örökké új vágyak hajszolják őket, mindig elérhetetlenebb délibabok felé az egyik férfitől a másikhoz, a sikerből a kiábrándulásba, vagy újabb sikerek felé, amíg végre rájönnek, hogy céltalan és üres az életük minden csillogó hazugság ellenére is egy kis melegség nélkül...

— A mi életünkben talán több a melegség?! Hit nélkül és szeretet nélkül tévelygek egyedül és nem látom a célt, amelyért érdemes harcolni. A vége pedig az lesz, hogy éhen kell pusztulnom, vagy a legjobb esetben megkeresem a száraz kenyeret... Talán jobb is volna elpusztulni...

Dér a tengerre gondolt, Párisra, ismeretlen városokra és titokzatos szépségekre, amelyeket valamikor meg akart hódítani... Keserűen felkacagott:

— Ugy kell! Mért nem születtem nőnek!?

A hangja közel volt a siráshoz és Kelemen szomorú megértéssel, szóltanul nézte, amint kezébe temette az arcát.

(Folyt. köv.)

Uj fakeskedés

Mindenféle tüzfát és préselt szénát legjutányosabb áron szállít
Matkovics Károly
tüzfá- és szénkereskedése
SUBOTICA, Oslobodjenje (Zentai) u. 23

1929. évi Minerva-naptárak elkészültek

és azonnal szállíthatók!

Ha még nem rendelt belőlük,
azonnal küldje be
naptárrendelését
Szállítás a rendelés sorrendjében!
Minerva-nyomda R.-T.
Szubotica

ELÖNYOMDÁT

legmodernebb stílus rajzokkal és
kellékekkel legolcsóbban szállít

LEOPOLD SÁMUEL, SENTA
modern előnyomdaberendezési gyára

Rellef-festéshez való festékek, porok és
kellékek kaphatók

Szőlőültetők

megrendelhetik szőlővessző-szükségeiket
rizlingi, kövidinka, szlanka
(magyarka), bakator, veltelényi
burgundi

mézes fehér fajokból **Ingusz Testvérek**
kraljevbreği (királyhalmi) tel pükön termelt
gyökere és porbujtásos-gyökere, valamint kü-
löbféle fajú sima szőlővesszőjükből

Pos'a Pa'ic-Šup jak. — Telefon Pa'ic 3.

Válogatott ezévi fehér

B A B

kg-ként Din. 11.—

D I O

kg-ként Din. 8.—, nagyban

Schäffer Rózánál

Szubotica, Főpostával szemben — Telefon 573.

Bence és Harasztó

írógép, számozógép, és sok-
szorosító gépek mechanikai
szaküzlete

SUBOTICA

1057 Cziril M. tud. trg. 20

A. E. G. írógépek vajvodina képviselője
Bence önkéntes használt írógépeket újra előnyös feltételek mel-
lett. Villany- és vízvezeték osztálykú őn Harambašićeva ul. 8

Elsőrendű válogatott étkezési BURGONYA

jutányosan kapható

LEDERER EMIL

gabonakereskedőnél SUBOTICA. — Telefon 40.
Fra Ješe trg. 12. Barátok temploma mellett.

KINTORNA

Az öregedő szubrett tanácsot kér egy színészkol-
légájától.

— Mondd kérlek, nem gondolnád, hogy szép las-
sacsokán vonuljak vissza a szubrettszerepektől?

— Szaladni nem tudsz? — feleli kérdéssel a szí-
nész.

*

Proccéknál estély van és a kis Móricka hegedűn
produkálja magát. A hallgatók közül valaki odasugja
a szomszédjának:

— Mit szól, milyen hamisan játszik.

— Rövidlátó szegény, — mondja a szomszéd —
és lehet, hogy a légynyomokat is lejátsza.

*

Egy ismeretlen fiatal írőhoz beállit a cselédje és
igy szól:

— Nagyságos ur, holnap kilépek, tessék kiadni a
könyvem.

Az író mélabusan feleli:

— Én adjam ki a könyvét? — Adja ki maga az
enyémét!

*

A nagysága benyit a konyhába és ott talál egy
tűzoltót. Irtó haraggal kérdi a szakácsnétől:

— Mari, mit keres itt ez a tűzoltó?

— Vigyáz kérem, hogy a hus oda ne égjen.

*

A tanító megkérdi Mórickától:

— Mondd meg nekem, hogy érted azt, hogy az
ember arca verejtékével egye kenyérét?

— Ugy hogy addig egyen, míg bele nem izzad.

*

Brumzala így szól a kávéházban a barátaihoz:
Én a világért sem engedném meg a feleségemnek,
hogy etonfrizurát hordjon.

— De hiszen önagysága már azt hord.

— Igen. De nem az én engedelmemmel.

*

A lány így szól a fiatalemberhez:

— A papának az utóbbi időben nagyon rosszul
mehetnek az üzletei.

— Miért. Észrevettél valamit a viselkedéséből?

— Nem, a te viselkedésedből.

*

Biró: Ön azzal van vádolva, hogy ezzel a hölgy-
gyel szemben tolokodó módon viselkedett. Hasonló
esetért már büntetve volt. Ugy-e?

Vádlott: Igen — az illetőt feleségül vettem.

*

A temetkezési üzletbe belép egy falusi ember és
elhalt felesége számára koporsót akar venni.

— Itt vannak a koporsók — mondja a tulajdo-
nos. — Ezek itt fenyődeszkából vannak és három-
száz dinár az áruk. Az ott fenn tölgyfakoporsó és
ezer dinárba kerül.

— Mi a különbség a kettő között? — kérdi a
falusi.

— Hát nem tudja? A tölgyfakoporsó sokkal
egészségesebb.

*

Két férfi beszélget ebéd után a Lloydban.

— Mit ebédeltél ma?

— Linzertortát tartármártással.

— ?

— A feleségem véletlenül két helyről fordított a
szakácskönyvben.

Dr. Vajsz Mária
gyermekorvosspeciáista

Beograd

Frankopanska ulica 28 a/II

Rendel 4—5 óra között

Telefon 41—35

Jugoszlávia legolcsóbb divatszalonja
WEINERT HERMANN Subotica,

I, Strossmajerova ulica 16.

Arak: köp. nyek, kosztümök 20) dinártól

ruhák 100 "

aljak, blúzok, pongyolák 50 "

Elsőrendű, izléses és szép munkák garantálva

Prima

fajalma

(steyer), ananász, kanada, tafot, bőr, masanszki stb.

Kapható

Minacsek és Almási cégnél

Subotica, Zilinski trg 14

Kis Szent Teréz oltár

rendkívül szép kivitelű, 6 1/2 méter

magas, művésziestén festett képpel, dus

faragásokkal, valódi catarin arannyal

aranyozva, jutányos áron eladó

F. Bachinger aranyozó cég

Subotica, Bene Sudarevićeva ulica 34

Amint megkezdi

a szerb nyelv újrendszerű tanulasát

már is beszélhet

szerbül, mert gyakorlati alapon

Berlitz—Gouin egyesített

rendszerei alapján írta meg

Vujkovic Marica

Szerb-magyar nyelvkönyvét

Ára 30 dinár, portóra 2 dinárt küldjön

Szállítja:

Minerva R. T. könyvosztálya

Szubotica

»DAMA«

FEHERNEMÜ-SZALON

TOLSTOJEVA (ODOR-U.) 21

Aján:

valódi lyoni selyem-

ből készült hálóingeket,

combinéket, ingbugyikat,

ajándéknak

alkalmas pijamákat,

linon zsebken-

dőket, teri-

tőket

Őszi és téli divatöltönyök

télikabátok a legzebb kiviteiben.

Nagy raktár

valódi angol szövegekben.

Vojislav Vasiljev Subotica, Manoj ovi-
čeva u. 7.

Beográdi bank könyvelősége számára
kereskedelmi képzettséggel és
nyelvismeretekkel bíró fiatalabb

tisztviselőt

keres

Sajátkezüleg írott ajánlatok, referenciák pontos

megjelölésével a lap kiadóhivatalába „Fiatalabb
erő” címen kéretnek

**A PANTHEON MINDIG
BEVÁLTOTTA AZ IGÉRETEIT!**

NEM MINDENNAPI AJÁNLAT,
OLVASSA EL FIGYELMESEN!

Az élő irodalom mestereinek legújabb regényei:

A KIVÁLASZTOTTAK

(A Pantheon modern regénysorozata 15 kötetben.)

TARTALMA: A német, francia, angol, skandináv irodalom mai reprezentánsainak legújabb, legkiválóbb munkái, kitűnő fordításban. Csupa újdonság, amely most került először a magyar olvasóközönség elé.

KIALLITÁSA: Finom, fehér, vékony papír, éles nyomás. A vékony papír által elértük, hogy a könyv kellemesebben kezelhető. A kötés szolid kék angol vászon arany nyomással.

ÁRA: Olcsósági rekord! A terjedelmes kötetek félannyiba sem kerülnek, mint ugyanazon regények külföldi kiadásai. Minden kötet bolti ára fűzve 24 dinár, kötve 36 dinár. De előjegyzés útján még ebből a szenzációs árból is hatalmas engedményt kaphat.

MEGJELENÉS MÓDJA: Havonta két kötet jelenik meg a következő sorrendben:

1. HAUPTMANN: A Démon. (A német Wanda című kiadással egyidejűleg jelenik meg.)	} 1928 November
2. KESSEL: A rongyos hercegek.	
3. WASSERMANN: A Maurizius-élet, I.	} December
4. WASSERMANN: A Maurizius-élet, II.	
5. GIDE: Pásztorének. — Isabelle.	} 1929 Január
6. WERFEL: Az érettségi találkozás.	
7. CONRAD: Öregek és fiatalok.	} Február
8. SCHNITZLER: Teréz.	
9. MAURIAC: Sorsok.	} Március
10. WALPOLE: Harmer John pünkösdi királysága.	
11. H. G. WELLS: Mr. Bleetsworthy a kannibálok szigetén. (Wells legújabb regénye.)	} Április
12. MEYRINK: A nyugati ablak anyaga.	
13. HAMSUN: Csavargók, I.	} Május
14. HAMSUN: Csavargók, II. (Knut Hamsun legújabb műve.)	
15. Eredeti magyar regény, az 1929. évi Mikszáth Kálmán-pályázat díjnyertes regénye.	

KEDVEZMÉNYEK ELŐJEGYZŐK RÉSZÉRE: Aki karácsonyig a teljes sorozatot megrendeli, a köteteket

fűzve... **19 dinár**

vászonkötésben... **28** „

KEDVEZMÉNYES ÁRBAN KAPJA.

A bolti ár majdnem 50% kal magasabb. (A bolti ár fűzve 24 dinár, vászonkötésben 36 dinár.) Az előjegyzés nem jelent anyagi megterhelést, mert havonta csak két kötet árát kell kifizetni. Ezen a kedvezményen kívül az előjegyzők

**A SZOROZAT 15-İK KÖTETÉT
TELJESEN INGYEN KAPJÁK!**

MEGRENDELŐLAP

T. Bács megyei Napló kiadóhivatala

Subotica

Postafiók 43.

Ezennel megrendelem a KIVÁLASZTOTTAK című regénysorozatot 15 kötetben. Havonta 2 kötetet veszek át és az első 14 kötet átvétele után az utolsó kötetet ingyen kapom.

A nem kívánt köteteket visszajuttatni kérem. Fűzve 19 dinár kedvezményes áron. Kötve 28 dinár kedvezményes áron. A két könyv árát minden hó elején előre befizetem. Minden elsején tessék két kötetet utánvétellel küldeni. A köteteket minden hó elején személyesen veszem át és fizetem ki Önöknek.

Név:

Foglalkozás:

Pontos cím:

**Jövő heti
slágerünk!**

fekete vagy
szürke,
minden
diva'os
szinben
és lakkból

HUMANIK

SUBOTICA: Aleksandrova ulica 7. I

SUBOTICA: Karadjordjev trg 9. II

SOMBOR: Aleksandrova ulica 6. I

NOVISAD: Kralja Petra ulica 11. I

Miért?

...kínzza magát és gyermekeit rágással... vagy más keserű szerrel, amikor a gyermek másra látva a LAKSIT-estől... A LAKSIT ize és a a kellemes, mint a legfinomabb csokoládé és semmi nemű fájdalmat nem okoz. Elsőrendű szer a yanoknál is, akik állandó szeszorában szenvednek LAKSIT a legolcsóbb szer, mert egy doboz 12 csokoládéval, amely 12-szeri használatra elég, 10 díjba kerül. Többféle használatos és költés van for aomban, azért kérjen kifejezetten LAKSIT-estől... Kapha ő minden gyógyszertárban és drogeriában. Kéj a legkiválóbbi gyógyszerárban.

**Libaprólék
libamáj**

állandóan
kapható
Kőrösi Géza cégnél
Telefon 513.

RELIEF

festéshez szükséges összes anyagok és kiegészítők mintalapok és könyvek, díszítési és asztalban

Ingyen tanítás!
Viszontelárúsi óknak és nagyfogazóknak ár- engedmény

Bröder és Kovács
Novisad, Futoški put 43

**Százezer
dinár**

értékig Sentán, jólmenő divatruháztalca egy mar Sentán jól elismert cipő márkát bizományban adó. Teljes garancia megküldés után. — Cím megküldhető a kiadóhivatalban

**FRISS
banán
olasz
maróni**

érkezett
Kőrösi Géza céggel
Telefon 513

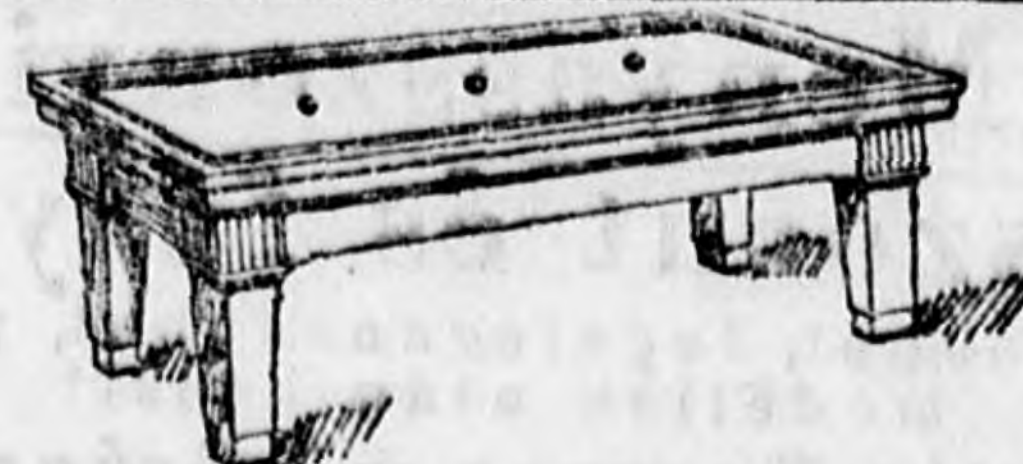
Kozmetikai szalon

Tulajdonos: Dr. VÉCSEI JENŐNÉ
Különleges arc- és bőrápolás, az összes arc- és szépséghibák gyógyítása villany és kvarcfénykezelés, paraffin terapia
Subotica, Ciril i Metod trg 5. Tel. 539

WEITZENFELD I DRUG

Telefon 192 SUBOTICA Telefon 192

Zsineg, gabonás és lisztes zsírok, vízmentes ponyvák, szőnyegek, linoleumok, butorszövetek és egyéb kárpitos cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása. Kérjen árajánlatot. Külön felhívjuk a vásárló közönség figyelmét nyugágyainkra, amelyek a legjobb anyagból vannak összeállítva és a legolcsóbbak az egész környéken

ELSŐ HORVÁT BILLIARDASZTALGYÁR
MÜLLERI SINOVI
ZAGREB, Gunduličeva ulica 35.

LIFKA-MOZI

Hétfő, kedd, szerda

2 ujdonság. — Szuboticán először

SZERELMI KALITKA

Lee Pary Johanes Rleman

Hotel Imperial betörői

egy előkelő szálloda története

Ellen Kúrhy Szörghy Gyula
CONZUL II.

LEVELEZÉS

Gömöri József, gyere haza, semmi baj nincs. Várlok. Kozma Julia, Bácsko Petrovaselo. 11475

Krs mlj Tignpar elvlebln smk hrpb vmet rijnn oprskpt. Mevpsm Oprsk Asszony. 11467

FOGLALKOZÁS

Röfösszakmabeli komolyabb segédt, aki irodai munkára is használható, belépésre keresünk. Részletes ajánlatokat »Bizalmas állás« jellegre a lap kiadói-vatalába kérünk. 11457

Magánfelek látogatására nagy keresetet biztosító jutalékkal, könnyen eladható cikk eladására **utazók felvételnek.** Szorgalmas, ügyes eldőknek nagy kereseti lehetőség. Jelentkezés irások ajánlattal, **Barzel Subotica.** 11458

Könyvelőnt keresek azonnali belépésre. Előnyben részesülnek, akik rövidáru-engrosszszakmában jártságak német és szerb nyelvtudással. Kerschner, Sanišić. 11302

Erzieherin mit Jahreszeugnissen sucht Stelle in besserem Hause. Briefe unter »Kinderliebe« an die Administration. 11478

Különbejáratu üres szoba kiadó. Česka ul. 35. 11483

Üvegességéd, 22 éves, azonnali belépésre állást keres. Cim: Györi Imre, Horgos. 11461

Házmesteri állásra azonnali belépésre munkaszerető, lehetőleg gyermektelen házaspár keresetnek. Jövedelmzés, szép lakáson kívül, fűtés, világítás és esetleg meggyezés szerint készpénzfizetés. Személyes jelentkezés délelött 11-12 óra között Lederer Emil gabonakereskedőnél, Fra Ješe trg 12. 11466

Több szücs munkás (nő) azonnali belépésre keresetnek. Állandó munkalehetőség. Farkas Mór, Noviad, Kralja Petra 27. 11462

Üvegességéd, 22 éves, azonnali belépésre állást keres. Cim: Györi Imre, Horgos. 11461

Üvegességéd, ki a képzett szakmában teljesen jártas, állandó műhelyi munkára alkalmazást keres. Cim: V. Dózsay, Noviad, Radicevičeva ul. 1/b.

Menyasszonyi koszorút és fátyolt legszebbet, legegészségesebbet, párisi modellek után készít **Andrija Kramer művirágygyára** Subotica, Sokolska ul. 1

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbéngett jellegű leveleket továbbítanak. Kérve kivételként várandólyoz mellékelendő.

Faiskolat tulajdonosok! Keressék 350 darab 2 méteres magastörzsű vadgesztenyefát megvételre. Aránlatokat »Sürgős« jellegre a noviazádi kiadóba kérek. 11464

Hol vásárol a vidéki legolcsóbban Szuboticán? Földes Samu ruhaáruházában (Gyümölcs-piac). — Férfi öltöny már 475 dinártól. Ösi férfi raglánok már 675 dinártól. Iskolai fiu ruhák már 350 dinártól. Gyermekek téli kabátok már 375 dinártól. Női felöltök már 425 dinártól. Leány felöltök már 375 dinártól. Bőr kabátok már 850 dinártól. Férfi télikabátok már 475 dinártól. Tessék meggyőződni olcsóbb mint háhol! 9075

Novakanjizsan 30 év óta fennálló vendéglő, a főutcán, 600 niszol telekkel, nagy teremmel, ivószobával, más vállalkozás miatt eladó. Érdeklődni lehet Laczko János építómester-nél. 11473

Eladó egy 25 éves Hofherr-Schrantz kazán Magyar Állami cséplővel. Érdeklődni lehet a tulajdonosnál. — Pátrik András, Cantavir.

Fűzők, orvosi rendelésre haskötők, a legmodernebb kivitelben Gutainé VIII., Ostojičeva ulica 32.

Uradalmi tej

Herczog Lászlótól

holnaptól kezdve tejcsarnokban (Rudics ucca) kapható

Ára 3 1/2 dinár

IDOL KREM

állandó használata biztosan megóvja

romlástól

CIPŐJÉT

Használatával saját érdek ts ógál a!

PERZSASZÖNYEGBEN utánpótlás érkezett!

Heris	350x255	méret és minőségben
Ferahan	400x305	
Tabris prima	430x315	
Harasan	228x143	
Afgan	310x210	
Ferahan	340x250	
Tabris	330x225	ben
Heris	475x342	

Ezenkívül nagyobb mennyiségű összekötő darabok igen jó minőségben. Fenti és a raktáron levő többi valódi perzsa szőnyegek részletfizetési kedvezmény mellett is beszerezhetők **BALOG LINA CÉG, SUBOTICA** Állandó kiállítás eredeti olajfészenyegben és iparművészeti ujdonságokban 11161 **Vasárnapokon egész nap zárva!**

Sikkos **bunda-kalapok** különlegességek érkeztek **rendkívül olcsó árban** Pogány kalapszalonn Trg Fra Ješe 15. I. em. (Ljubibratić-ház)

VÁROSI MOZI

Hétfő — sz rda

Nevetű esték! Nevetű esték!

BROWN, MARY & Co.

Burlesk. — Fő szereplő: **IVICA**

Gyönygyélet a bakaélet

Egy vidám fruska keszerves kalandjai az utcán, a parkban és a kaszárnyában. — Főszereplő:

LAURA LA PLANTE

Nagykapu 240x240 cm. **Kirakatszöregény,** komplett, 240x240 cm. Személtáda, kerekéken, majdnem ujak, olcsón eladók. Paje Dobanovackog ulica 12. 11453

Kiadó 1-2 különbejárati utcai szoba, irodának is kiválóan alkalmas, esetleg telefonhasználattal. Kralja Aleksandra ul. 9, első emelet. 11447

KÜLÖNFÉLE

Apróhirdetések Szuboticán az Aleksandrova ulicán a Pressburger-főtelekben, a Manojlovičeva ulicán a Rádió-Reklám irodájában, Universitas könyvkereskedés Aleksandrova ulica. Földes Samu ruhaüzletében, Gyümölcs-piac, Noviszadon, Szomborban, Szentán, Veliki Becskerekben ottani fiókiadóhivatalainkban is eredeti áron feladhatók.

22 éve ismert Larucin kapszulák a legjobban beváltak mindennemű húgycsőbetegségekben, női fehérfolyásban. Gyógyszertárakban és drogériákban dobozonként 25 dinár. Postai széklüldés. Blum gyógytár, Szubotica, főpostával szemben. 11357

Magányos ház 5 szobával, hallal, teljesen modern, a Černovičeva ul. 6. egy 17 méteres szuterén pinchehliseg vízvezetékkel a Vilsonova ulicában az ujonnan épített Donath-házban, november 1-re kiadó. 11405

Kiadó lakás VII. kör, Pašičeva ul. 8. sz. alatti házban (volt dr. Abelsberg-főtele) 3 szobás lakás azonnal kiadó. Érdeklődni Kriszhaber és Spitzer cégnél. 11450

KÖLCSÖNKÖNYVTÁR és **ANT QUARIUM** Szubotica, Štroumajerova 16. 10520 (Huspiac)

ELAD és VESZ jó állapotban levő használt könyveket. Könyvtárakat bizományba eladásra elfogad. Könyvek már 2 dinártól kaphatók.

Kiadó lakások azonnalra, egy kétszobás s egy egyszobás mellékhelyiségekkel együtt. Peić, Cara Dušana ulica 5. 11455

Négyszobás lakás előszobával és konyhával, minden mellékhelyiséggel a beltéren, központos helyen fűtés és november elsején kiadó. Ügyvédnek, különösképpen orvosnak nagyon célszerűen alkalmas. Cim a kiadóban. #0711

Lakás, azonnal beköltözhető, gyermektelen házaspárnak, vagy magánosnak kiadó, VIII., Jugovičeva ulica 6. 11486

Szarvasmarhatenyésztők figyelmébe. Tekintettel a mai gyenge szarvasmarha árakra s emellett téli takarmánnyal bőven el vagyok látva elvállalok felesbe egy évi időtartamra 1-2 éves szarvasmarhát, legalább 25-30 darabot, november 1-től 1929 november 1-ig. — Béni Buvari, Šušara (Banat). 11320

Idősebb uriaszonyt, életfogytiglanig magunkhoz vennénk 13-15.000 dinár ellenében. Megkereséseket »Nyugalom« jellegre a kiadóba kérek. 11487

Patkány, egéret véglegesen kiirt egy éjjelen át hires »Express« irtószerünk. 40 és 60 dináros dobozok. Ki nem bizik állításunkban, kérje utólagos fizetés ellenében. »Wertheim« irtószervállalat Zagreb, Marovska 16. 11430

Gyárhelyiség 15x5. emeletes magtár, 16x5 belvilággal azonnalra kiadó. 13. Novembra ul. 10. szám alatt. 11200

Kétszobás, előszobás, konyhas lakás mellékhelyiségekkel rögtön kiadó. Cim a kiadóban. 11469

Kiadó csinosan butorozott utcai szoba november 1-re. Tolstojeva ulica 8. 11351

VESEK korókamagot, len-, repce- és ricinusmagot. beróvat, méhviaszt Mintáott ajánlatok: „Jugadog“ Szubotica Strossmayerova ulica 11.

Butorozott szoba két személyre, esetleg ellátással kiadó. V., Miška Prčića ulica 3.

KÖLCSÖNT keres

Jól jövedelmező vállalkozás, haszonrészesedéssel vagy kamatmegterítéssel. — Szükséges összeg 30-50.000 dinár. Érdeklődők irjanak „Biztos haszon“ jellegre Kardos hirtető vállalathoz, Noviad